

Η Σπάρτη της Ανατολής

Έκδοση της ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΠΑΡΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ

Περίοδος Β' / Αριθμός φύλλου 14
Ιανουάριος 2022

Χάρης Σαπουντζάκης, 35 χρόνια Πρόεδρος

ΣΠΑΡΤΑ-λήδικα

Αγαπητοί συμπατριώτες μέλη της Ενώσεως,
Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

Κορωνοϊός και μάσκες και αποκλεισμοί. Μάλιστα. Ξυπνάμε και κοιμόμαστε προβληματισμένοι, τότε θα τελειώσει επί τέλους αυτή η πανδημία. Ο κορωνοϊός μπήκε για τα καλά στη ζωή μας και όλοι μας κάθε μέρα προσπαθούμε να μην... τον συναντήσουμε να μην νοσήσουμε. Η κοινωνία αλλά και οι γιατροί έχουν διχαστεί. Να εμβολιαστούμε ή όχι; Τι θα απογίνουν τα παιδιά; Η τηλεόραση μας «βομβαρδίζει» κάθε ώρα με τα νεότερα, δηλαδή ημερήσιο «πολεμικό ανακοινωθέν» με αριθμό περιστατικών, διασωληνομένων και θανάτων. Πότε θα τελειώσει αυτός ο εφιάλτης;

Μεγάλες επαγγελματικές ομάδες της κοινωνίας μας, δοκιμάστηκαν από τα lockdowns και τα περιοριστικά μέτρα. Πότε θα βγάλουμε τις μάσκες; Πότε θα κυκλοφορούμε ελεύθερα και θα μπορούμε να χαιρετιόμαστε χωρίς προφυλάξεις;

Δυστυχώς ο πολιτισμός έπεσε θύμα αυτής της πανδημίας. Ακυρώθηκαν ή δεν εκτελέστηκαν θεατρικές παραστάσεις και κινηματογραφικές προβολές, συναυλίες ενώ όλα τα πολιτιστικά και προσφυγικά σωματεία ανέστειλαν τις δραστηριότητές τους.

Εμείς οι Σπαρταλήδες για πρώτη φορά στα χρονικά, δεν κόψαμε με την είσοδο του 2021 την Βασιλόπιτά μας ούτε πραγματοποιήσαμε την ετήσια εορτή μας την ημέρα των Μυροφόρων. Τι μπορούσαμε να κάνουμε;

Το 2021 ήταν έτος εορτασμού της Εθνικής Παλιγγενεσίας αλλά δυστυχώς δεν αποδώσαμε τις τιμές που θα έπρεπε στους Ήρωες του 1821. Μέσα από την τηλεόραση, μέσω τηλε-συνομιλιών και από τις πολλές ομολογουμένως έντυπες εκδόσεις ενημερωνόμασταν για την επέτειο των 200 ετών από την έναρξη της Επανάστασης του 1821.

Δειλά-δειλά ξεκινήσαμε και τις πολιτιστικές μας δράσεις με την θεατρική παράσταση «Ο Θεόφιλος». Ελπίζουμε γρήγορα να ξεπεράσουμε το τρίτο ή τέταρτο κύμα της πανδημίας και να συναντηθούμε ελεύθερα χωρίς να γινόμαστε «ελεγκτές πόρτας» και αν οι προσερχόμενοι, είναι ή δεν είναι εμβολιασμένοι, έχουν νοσήσει ή όχι.

Το 2022 συμπληρώνονται όμως και 100 χρόνια, μετά την Μικρασιατική καταστροφή. Ένας αιώνας από τότε που οι πρόγονοί μας εγκατέλειψαν τις προγονικές τους εστίες στη Σπάρτη της Πισιδίας και ήρθαν εδώ πρόσφυγες στη μητέρα Ελλάδα. Και βέβαια μετά από στερήσεις, αγώνες, αλλά και υπομονή και πείσμα έστησαν τα νέα σπιτικά τους, ενώ με την εργατικότητα και φιλοτιμία τους συνέβαλαν ουσιαστικά στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Η χρονιά όμως συνοδεύτηκε και από μία μεγάλη απώλεια. Αποσύρθηκε από τα διοικητικά της Ένωσής μας, ο Πρόεδρος Χάρης Σαπουντζάκης που επί 35 χρόνια ήταν ο ηγέτης της. Ο Πρόεδρός της! Ελπίζουμε να μας δοθεί η ευκαιρία να τον τιμήσουμε όπως του αξίζει!

Ως πρώτη απόδοση τιμής, θεωρήσαμε σωστό να του αφιερώσουμε ένα μεγάλο τμήμα του περιοδικού που αναφέρεται στους σταθμούς της ζωής του, όπως μας τους περιγράφει ο ίδιος με την μοναδική του γραφή.

Χρόνια Πολλά και Καλή Χρονιά με Υγεία!

Ο Πρόεδρος
Λουκάς Π. Χριστοδούλου

Αυτοβιογραφία Χάρη Σαπουντζάκη Οι σταθμοί μιας ζωής

Γεννήθηκα στις 12 του Μάρτη του 1938 στο μειυτήριο Γιαγτζόγλου, εκεί στα σκαλάκια της οδού Μ. Ασίας, προς τον Ηλεκτρικό Σταθμό της Ν. Ιωνίας. Πατέρας μου ήταν ο δάσκαλος Δαμιανός Σαπουντζάκης, από τη Σπάρτη της Μ. Ασίας και μητέρα μου η υφάντρα Κυριακή, το γένος Σεμερτζόγλου από την Αττάλεια. Το ζευγάρι είχε μεγάλη διαφορά ηλικίας, καθώς η μητέρα μου ήταν δεν ήταν 20χρονών κι ο πατέρας μου 40! Και δεν ευτύχησε να μακροημερεύσει. Μόλις που πρόλαβε να πάρει μια χαρά από τη γέννησή μου. Ο πόλεμος και η Κατοχή του '40 που ακολούθησε έφεραν βεβαίως σε όλους φριχτές καταστροφές και πολύ πόνο.

Ο πατέρας μου αρρώστησε βαριά και η μητέρα μου αναγκάστηκε να βρῖσκει τρόπους να τον βοηθήσει, ακόμη και ανεβαίνοντας στην οροφή των τρένων μ' εμένα στην αγκαλιά, των τρένων που θα την έφεραν στη Βοιωτία και στην αδελφή της Ασημίνα να την φιλέψει ό,τι μπορούσε καθώς ο άντρας της ήταν γεωργός, σε στάρι, λάδι και λίγα αυγά. Η τελευταία εικόνα που έχω από τον πατέρα μου ήταν στην αρχή του πολέμου. Κατεβαίναμε τα βράδια στο καταφύγιο, που ήταν στην αυλή του σπιτιού μας. Εκεί μπροστά σε ένα κει και στην εικόνα ψέλναμε όλοι μαζί: «Μέγαν εύραντο εν τοις κινδύνοις. Σε υπέρμαχον η οικουμένη...». Ο πατέρας δεν κατέβαινε στο καταφύγιο, αλλά ανήσυχος και νευρικός βιάδιζε απ' έξω χωρίς να υπολογίζει τυχόν κινδύνους. Προσπαθούσε αυτή η τόσο νέα γυναίκα να κρατήσει στη ζωή τον άντρα της ο οποίος τελικά έφυγε την παραμονή των Δεκεμβριανών του 1944.

Στα Δεκεμβριανά ήμουν 6 ετών και μπορώ να θυμηθώ τους καθημερινούς πυροβολισμούς και τις περιπόλους που χτυπούσαν τις πόρτες και έμπαιναν στα σπίτια ζητώντας τους άντρες. Τρομοκρατία πέρα για πέρα κι από τις δύο πλευρές. Εκτελέσεις και λιντσαρίσματα, ενώ την ίδια ώρα τα εγγλέζικα «σπιτφάι-αρ» πετούσαν πάνω από τις στέγες των σπιτιών και πολυβολούσαν, όταν έβλεπαν κόσμο. Εμείς στο σπίτι είχαμε και την οικογένεια της θείας μου-κρυβόμασταν, αλλά και βλέπαμε αυτά από τα παράθυρα. Όταν τέλειωναν οι πυροβολισμοί τα παιδιά τρέχανε να μαζέψουνε τους κάλυκες των σφαιρών. Όλο αυτό το τραγικό εμφυλιοπολεμικό περιβάλλον θα μπορούσε να εκφραστεί μέσα από 2 εμβληματικές ημερομηνίες:

1^η) 15 Μαρτίου 1944, όταν έγινε το «Μπλόκο της Καλογρέζας» - όπου 23 παλικάρια εκτελέστηκαν από τους δωσίλογους της Κατοχής.

2^η) 15 Δεκεμβρίου 1944, όταν εκεί ψηλά στον Περισσό και στο υδραγωγείο της Ούλεν σφαγιαστήκαν... όμηροι των Ελασιτών, μεταξύ των οποίων γνωστές προσωπικότητες της εποχής. Τα πτώματά τους εκτέθηκαν σε κοινή θέα, εκεί πίσω από το Νεκροταφείο των Κουκουβαούνων!

Εγώ μεγάλωνα, σ' όλο αυτό το σκοτεινό τοπίο εντελώς μόνος! Μοναδική παρηγοριά «έστω και από απόσταση» ήταν η παρουσία δύο στενών συγγενών μου: α) του αδελφού του πατέρα μου, του σπουδαίου Σπάρταλη δασκάλου **Αντώνη Σαπουντζάκη**, που μάλιστα είχε ιδρύσει και λειτουργούσε το ιδιωτικό σχολείο «Κάδμος», ενώ πάντα καταγίνονταν με την ιστορία της Σπάρτης και συχνά δημοσίευε άρθρα και β) του πρωτοεξάδελφου του **Κοσμά Νικολαΐδη**, ο οποίος εμπορευόταν ξηρούς καρπούς, αλλά παράλληλα ασχολείτο με τα κοινά (είχε εκλεγεί δημοτικός σύμβουλος και Πρόεδρος δημοτικού συμβουλίου) ενώ κρατούσε και την προεδρία στο Σύλλογο Σπαρταλήδων, που μετά την αναστολή δράσης λόγω της Κατοχής, επανερχόταν δριμύτερος, έχοντας σπουδαία στελέχη, όπως ο δικηγόρος **Γαβριήλ Τσακίρης**, που προσέφερε και πολλές δωρεές, ο **Βασιλάκης Αρτεμιάδης** (τ. βουλευτής), ο **Φώτιος Ουλκέρουγλου**, ο **Ιορδ. Δημητριάδης** δάσκαλος, ο βιομηχανός **Ιω. Μηναΐδης**, ο ταπητοβιομηχανός **Αβρ. Καχραμάνογλου**, ο φαρμακοποιός **Βασ. Ακιανίδης**, οι ταπητουργοί **Τηλ. Δουρμούσογλου** και **Νικ. Χατζησταθόγλου**, οι εργοστασιάρχες **Σάββας Θωμόγλου** και **Πάυλος Θωμόγλου**, ο πολιτικός μηχανικός **Μιχ. Κιουρτζόγλου**, τα αδέρφια **Ιππ. και Αρ. Αρναούτογλου** και πάρα πολλοί άλλοι που κατείχαν σημαντικές θέσεις στην κοινωνία.

Η μοναδική διέξοδος πια με τη χήρα μητέρα μου ήταν να ζητήσει εργασία στα εργοστάσια της Ν. Ιωνίας. Σαν καλή υφάντρα ήταν περιζήτητη. Πολλές φορές αναγκαζόταν να δουλεύει διπλοβάρδια (6 το

1947: Ο «Κάδμος» αναγεννάται μετά την Κατοχή. Ο Χάρης με τα ξαδέλφια του Χαράλαμπο και Ελευθερία (του Αντώνιου Σαπουντζάκη). Όλοι δάσκαλοι μετέπειτα.

Λίγο πριν τον πόλεμο: Οι τελειόφοιτοι του Σχολαρχείου του «Κάδμου». Στην τρίτη σειρά από δεξιά προς τα αριστερά: ο Αντώνης και ο Δαμιανός Σαπουντζάκης. Μεσολαβεί ένας από τους δασκάλους-καθηγητές.

πρωί έως 10 το βράδυ). Κατάφερε όμως να συγκεντρώσει ένα ποσό, να αγοράσει το μισό μιας προσφυγικής κατοικίας, ώστε να μην μείνουμε στους πέντε δρόμους.

Θυμάμαι ότι στις δημοτικές εκλογές του 1954 ο θείος μου είχε πάρει φόρα και έβαλε υποψηφιότητα για δήμαρχος, κόντρα «στο θηρίο», τον μεγάλο **Κυρ. Κιοφτεροτζί**. Με παρακάλεσε να κρατήσω ανοικτό το γραφείο του και το βρήκα χρήσιμο για μένα. Ήταν φανερό, ότι το αποτέλεσμα δεν θα ήταν καθόλου ευχάριστο. Ο θείος μου συγκέντρωσε μόλις το 10% των ψήφων! Και πια δεν συνέχισε. Το Δημοτικό Σχολείο το τελείωσα βέβαια στον «Κάδμο», ο οποίος είχε εξαιρετικούς δασκάλους και δασκάλες, με επικεφαλής τον ίδιο τον Αντώνη Σαπουντζάκη. Θεωρούσα ότι είχα πάρει γερές βάσεις. Γυμνάσιο πήγα το 1950 στο περίφημο «Αναξαγόρειο», ένα υπέροχο κτίσμα που προοριζόταν για ιδιωτικό σχολείο, αλλά οι ιδιοκτήτες του (Βουρλιώτες) είδαν ότι καλύτερα ήταν να το νοικιάσουν στο Δημόσιο. Το Γυμνάσιο είχε ένα σπουδαίο γυμνασιάρχη που λεγόταν **Χαρίλαος Ιωαννίδης**. Όλοι τον σέβονταν, αλλά και τον φοβόντουσαν. Διοικούσε άψογα. Εγώ πάντα μόνος περνούσα πολλές ώρες με παιχνίδια στις αλάνες κοντά στο σπίτι μου και διάβαζα, όσο χρειαζόνταν για να περνάω την τάξη.

Στη δεύτερη τάξη όμως η παρότρυνση της φιλόλογου μου Βοϊκλή «βρε Σαπουντζάκη για σένα θέλω να έχω καλύτερη ιδέα» με έφερε στο φιλότιμο! Ρίχτηκα στο διάβασμα. Στα Ελληνικά, στην Έκθεση, στην Ιστορία, στα Λατινικά: αρίστευα, όμως διάβαζα τόσο πολύ και τα Μαθηματικά, ώστε έπαιρνα καλό βαθμό. Ως την ογδόη Γυμνασίου, δεν είχα πάρει ενδεικτικό με βαθμό κάτω από το 17. Όλα τα οφείλω στην καλή αυτή φιλόλογο!

Γρήγορα, παρότι πάντα συνεσταλμένος από χαρακτήρα, προχώρησα στις παρέες που ένοιωθα να με εκφράζουν: ήταν ο **Λόντος Βογιατζόγλου**, ο **Ντίνος Θανόπουλος**, ο **Χρ. Ρουμελιωτάκης**, ο **Δαμιανός Κοκκινίδης**. Μάλιστα φτάσαμε στην 4^η τάξη (2^η σημερινή) να εκδώσουμε μια σχολική εφημερίδα «τη **Μαθητική φλόγα**». Στη Φλόγα έγραφαν ο Νίκος Ξανθόπουλος, ο Κ. Σαρδελής, η Ευ. Γιαννοπούλου από το Ηράκλειο (μετά στέλεχος του Κ.Κ.Ε.) η Μαρία Ταγλάουερ, ο Βάσος Βογιατζόγλου και άλλοι.

Πρώτα μετεμφυλιακά χρόνια! Δύσκολα, πολύ δύσκολα σε μια πολιτεία προσφύγων που η ιδεολογία τους είχε ηττηθεί. Και οι διωγμοί εναντίον τους συνεχίζονταν (φυλακίσεις-εξορίες). Όμως Οι έφηβοι, πως να το κάνουμε, πάλευαν να βρουν τρόπους να διασκεδάζουν, ακόμα και να φλερτάρουν! Κόσμος όμως!

Δυό τρεις συμμαθητές μου είχαν το ιδιαίτερο ταλέντο να οργανώνουν πάρτυ, διασκευάζοντας όμορφα τους χώρους.

Άλλοι ήταν οι εμπνευστές, ας πούμε ο κατοπινά σπουδαίος σκηνοθέτης και συγγραφέας, συμμαθητής μου **Γιώργος Μιχαηλίδης**. Ένα βήμα μπρος στην οργάνωση μάλιστα θεατρικών παραστάσεων του Γυμνασίου ήταν το «παιδί του λαού» ο **Νίκος Ξανθόπουλος** κι ο σπουδαίος ζωγράφος **Βασ. Βασιλειάδης**. Είχαν στήσει μια καταπληκτική θεατρική παράσταση: «Ηρωίδες της Νάουσας» που είχε γράψει ο φιλόλογος Ρωμέσης. Παίχθηκε πολύ και σε πολλά μέρη.

Ο Αθλητισμός ήταν διέξοδος καλή για τους νέους. Σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο. Επίκεντρο ήταν το γήπεδο της Α.Ε.Κ. (χωρίς χορτάρι βέβαια), όπου οι ομάδες των τάξεων αγωνίζονταν φορώντας μάλιστα αθλητικές εμφανίσεις που τους προμήθευαν οι συμμαθητές που ήταν και παίχτες Συλλόγων, όπως ο Θεοδοσίου και ο Δαλακίδης. Εγώ έπαιζα πάντα ως τερματοφύλακας. Τότε άρχισα να γράφω στην αθλητική εφημερίδα «ΦΩΣ ΤΩΝ ΣΠΟΡ». Περιέγραφα αγώνες των ομάδων της Ν. Ιωνίας (Α.Ε. Ν. Ιωνίας, Ελευθερούπολη, Καλογρέζα, Σαφράμπολη). Φαίνεται ότι έγραφα καλά, αφού ο αείμνηστος διευθυντής της Απ. Νικολαΐδης με έβαζε στην πρώτη σελίδα θέλοντας να με κάνει δημοσιογράφο με αμοιβή! Δεν συνέχισα. Είχα τελικά άλλα σχέδια!

Το 1956 τελείωσα με 17 το Γυμνάσιο. Επόμενο βήμα ήταν οι εξετάσεις για την είσοδο στην Ακαδημία, να σπουδάσω δάσκαλος, στη Μαράσλειο Παιδαγωγική Ακαδημία! Επέτυχα με την πρώτη. Τα επόμενα δύο χρόνια (1956-1958) ήταν για μένα μια θαυμάσια περίοδος, να σπουδάζω αυτό που μου άρεσε σ' ένα τόσο ωραίο περιβάλλον, στο κέντρο του Κολωνακίου που ήταν η Μαράσλειος.

1958: Δάσκαλος με «Άριστα». Και πρώτη πρόσληψη μου άμεσα στον «Κάδμο» του θείου μου. Ήμουν ο πρώτος της παρέας που άρχισε να πληρώνεται για τη δουλειά του!

Όμως τότε ξεκίνησε να με τρώνε τα ερωτήματα: Τι κάνω τώρα; μένω απλός δάσκαλος, δίπλα στο σπίτι μου ή ψάχνω για το καλύτερο, μονιμότερο και εξελίσιμο όταν μάλιστα καθώς έφευγε από τη ζωή ο Αντώνης Σαπουντζάκης ο γιός του Χαράλαμπος έμπαινε στον «Κάδμο ως δάσκαλος. Ο Χαράλαμπος Αντ. Σαπουντζάκης γρήγορα, ως διευθυντής πλέον του «Κάδμου» έδειξε εξαιρετική ικανότητα παιδαγωγού και δημιουργού και ο «Κάδμος» έζησε περίοδο ακμής.

Στις σκέψεις μου αυτές φαίνεται ότι είχα σύμμαχο την μέλλουσα πεθερά μου την αείμνηστη **Γιαννούλα**, τη μητέρα της **Χαρίκλειας Λυρή**, την οποία και νυμφεύθηκα τότε στην Αγία Τριάδα. Η Γιαννούλα μεγαλωμένη στο περιβάλλον του **Γεωργίου Παπανδρέου**, αλλά τώρα και με επαφές με τον γιό του «γέρου της Δημοκρατίας», τον **Ανδρέα**, στόχευε με την στήριξή τους να με δει να προχωρώ στο Δημόσιο. Αυτό τελικά έγινε. Ο διορισμός μου βέβαια δεν έδειχνε κάποια βοήθεια, αφού βρέθηκα στην ακριτική Ξάνθη. Πήγα και δεν το μετάνιωσα. Δούλεψα με κέφι, με αγάπησαν οι άνθρωποι. Τους αγάπησα κι εγώ. Τρία αξέχαστα χρόνια. Τότε γεννήθηκε εκεί στην Ξάνθη, η πρωτοκόρη μου, η δασκάλα η Κυριακή (1965). Ο Δαμιανός γεννήθηκε το 1968 και η Ιωάννα μας το 1975.

Τα επόμενα χρόνια θα ακολουθήσουν μεταθέσεις στη Βοιωτία, το Λαύριο, τελικά στην Αθήνα, αφού εντωμεταξύ έχω επιτύχει στη 2ετή Μετεκπαίδευση (μπήκα μάλιστα ως 5^{ος}).

Η περίοδος της Χούντας με βρήκε σ' ένα μικρό αλλά πλούσιο σε γεωργικά προϊόντα χωριό της Βοιωτίας, το Λουτουφί.

Ένα μονοθέσιο σχολείο, με 40 παιδιά, με έναν δάσκαλο και πολλές φιλοδοξίες! Οι κάτοικοι στην αρχή έδειξαν χαρούμενοι με το που με είδαν! Μετά κατάλαβα το γιατί. Είχα δίπλα μου και τη γυναίκα μου! Ο προκάτοχός μου είχε κάνει πολύ καλή δουλειά, μάλλον όμως είχε ... και εξωσχολικές δραστηριότητες και αυτό τους είχε ενοχλήσει...

Σιγά-σιγά απόκτησα επαφή και μου ανοίχτηκαν. Ήταν δημοκρατικοί σχεδόν όλοι. Διαβάζοντας εγώ καθημερινά την «Μεσημβρινή», μια εφημερίδα με «σοφιστική άποψη» τους προβλημάτιζα!

Γρήγορα ξεπέρασαν αυτό το...»κουσούρι» μου και άρχισαν να μου μιλάνε για την «Ντούτσε Βέλλε», το ραδιόφωνο το βράδυ κλπ. κλπ. που μιλούσαν κατά της Χούντας. Ώσπου έγινε το παντελώς αναπάντεχο. Προκηρύχθηκαν «εκλογές-δημοψήφισμα» για το ΝΑΙ ή ΟΧΙ στο καινούργιο Σύνταγμα που ήθελε η Χούντα.

Γνωρίζοντας ότι θα με έβαζαν σε μια εφορευτική επιτροπή, που θα έβγαζε αποτελέσματα του τύπου ψήφισαν 1.500. ΝΑΙ 1.494, ΟΧΙ 6 όπως είχε το διπλανό κεφαλοχώρι, το Καπαρέλι πρόλαβα να δηλώσω ότι θα κατέβω στην Αθήνα για να ψηφίσω. Και έγινε το πατατράκ! Μόλις έφθασα το πρωί της Δευτέρας στο χωριό, το βρήκα ανάστατο. Όλοι οι άνδρες στο καφενείο και όρθιος ένας υπεύθυνος της Χούντας να ωρύεται: «να μου φέρετε αμέσως τώρα αυτούς που ψήφισαν ΟΧΙ (και ήταν πάνω κάτω 70!) να μου εξηγήσουν και μένα γιατί το έκαναν».

Μαζί με τους μεγαλύτερους και τον πρόεδρο του χωριού και τον παπά προσπαθήσαμε να πείσουμε ότι είχαν γίνει τυχόν λάθη κλπ. κλπ. να γλυτώσει το χωριό! Ως το μεσημέρι το χωριό ήταν ανάστατο. Ευτυχώς τελικά δεν δόθηκε συνέχεια. Είχε νικήσει πανηγυρικά. Ένα τόσο μικρό χωριό που είχε δώσει 70 ΟΧΙ!

Μόλις έχουν βγει τα αποτελέσματα.

Η παρέα: Χάρης και Λόντος Βογιατζόγλου, Άγγ. Αρναούτογλου, Ντ. Θανόπουλος, Χρ. Ρουμελιωτάκης, Δάνος Κυρμιζάς, έχουν περάσει στις Σχολές και το διασκεδάζουν.

1965: Στην Ξάνθη με τους μαθητές του.

Δίπλα του η σύζυγός του Χαρούλα κρατώντας στην αγκαλιά της τη νεογέννητη Κυριακή.

1977: Στο 3ο Δημοτικό Σχολείο Ν. Ιωνίας με τα παιδιά της Ε' τάξης.

1993: Ο Χάρης παραλαμβάνει το βραβείο της Ενώσεως Σπάρτης από τον Πρόεδρο της Ακαδημίας Αθηνών Κων. Δεσποτόπουλο.

Στο βήμα της Ένωσης Σπάρτης ο Χάρης, ως γ. γραμματέας. Δίπλα του «στηρίζει» ο Πρόεδρος Κοσμάς Νικολαΐδης.
Πάνω από το βήμα ο «Άγιος των Παιδιών» Πατάρων Μελέτιος.

Κάποτε ξημέρωσε το ευλογημένο 1974. Σταθμός για μένα. Επιτέλους με μετάθεση ερχόμουν στην «αγαπημένη Πολιτεία» μου, τη Νέα Ιωνία. Δάσκαλος στο ιστορικό 3^ο Δημοτικό Σχολείο! Τι άλλο ήθελα; Τώρα τα ενδιαφέροντά μου θα στραφούν πια στον τόπο μου, στην πολιτεία μου! Πρώτα βέβαια η δουλειά μου, αλλά πάντα όταν υπήρχαν και οι αφορμές, η ενασχόληση με τα κοινά, είτε σύλλογοι είναι αυτοί, είτε δήμος κλπ.

Ήδη είχαν αρχίσει οι υπεύθυνοι του Συλλόγου των Σπαρταλήδων, με επικεφαλής τον Πρόεδρό του Κοσμά Νικολαΐδη και τους: Κίμωνα Ελμαλόγλου και Λουκά Ουλκέρογλου να βολιδοσκοπούν τη .νέα γενιά να μπει στο σύλλογο. Σημαία της νέας γενιάς ήταν ο Λεωνίδας Βογιατζόγλου! Μετά εγώ, ο Ηλίας Μωραλόγλου, ο Γιάννης Ακιανίδης, η Ελένη Ελμαλόγλου αν υπολογίσουμε και τον λίγο μεγαλύτερο Χρήστο Παπαγερασίμου. Ο Ηλίας φρόντιζε πάντα το κτίριο.

Έτσι ήδη από τη 10ετία του 1970 η Ένωση είχε στο Δ.Σ. τον Λεωνίδα, εμένα τον Χρήστο Παπαγερασίμου και τον Ηλία. Με τον καιρό με κέρδισε η ιδέα να προχωρήσω περισσότερο και να βοηθήσω στην μετακίνηση αυτού του τόσο σοβαρού συλλόγου στη νέα εποχή, με επίκεντρο την ολοκλήρωση του στεγαστικού του προβλή-

ματος (μοναδικός χώρος εκδηλώσεων τότε στη Νέα Ιωνία) αλλά και των δράσεων (εκδηλώσεις, εκδόσεις, εκδρομές στη Μ. Ασία κλπ). Το 1985 ο παλαιμαχος πια, αλλά πάντα σοφός και αγωνιστής Κοσμάς Νικολαΐδης υπέβαλε λόγω ηλικίας, την παραίτησή του. Έγινε δεκτή, καθώς μάλιστα πίεζε ο εξαιρετικός νομικός παράγων, ο **Γαβρούιλ Τσακίρης**, ο οποίος δεν έδινε μόνο συμβουλές, ως δικηγόρος, έκανε και μεγάλες δωρεές σε χρήμα και βιβλία για τη Βιβλιοθήκη της Ένωσης που είχε φθάσει τότε να αριθμεί 7.000 τόμους βιβλίων. Δωρεές που αρχίσανε να πολλαπλασιάζονται σιγά-σιγά από πολλά μέλη.

Στην είσοδο του διώροφου κτιρίου προβάλλουν τρεις μαρμαρίνοι πίνακες με τα ονόματα: Μ. Ευεργετών, Ευεργετών και Δωρητών. Μου προτάθηκε κι αποδέχθηκα την Προεδρία. Ήταν αν θυμάμαι καλά 15 Δεκεμβρίου 1985. Παρέμεινα στη θέση του Προέδρου εκλεγόμενος κανονικά κάθε διετία επί 35 χρόνια! Το 2019 παραιτήθηκα και ανέλαβε ο **Λουκάς Χριστοδούλου**.

Είναι πολύ δύσκολο να μιλήσω εγώ για το έργο μας..... 35ετίας σε όλα τα επίπεδα, για το τι έγινε και ίσως για το τι θα μπορούσε να είχε γίνει όλο αυτό το διάστημα. Με λαμπρούς συνεργάτες που ήταν και πολλοί. Σίγουρα θα αδικήσω κάποιους, καθώς δεν μπορώ να τους θυμηθώ όλους. Ωστόσο δεν θα μπορούσα να μην μιλήσω για την Πηνελόπη Δουρμούσογλου, τον Νίκο Χατόγλου και το σκάκι του, τον Στάθη Ουλκέρογλου, τον Χρήστο Παπαγερασίμου, τον Νίκο Αρναούτογλου και τον Κυριάκο Ελμαλόγλου, τον Όμηρο Ακιανίδη, την Ελένη Ελμαλόγλου, τον Γιάννη Εσόγλου, τον Ιωάν. Μαβόγλου, την Ιουλία Τριανταφυλλίδου, τον Ν. Αθανασίου, τον Β. Πετράκη κ.α. και περνώντας στα τελευταία χρόνια όταν μια πλειάδα νεότερων...εισέβαλε δυναμικά στο προσκήνιο. Ο Κοσμάς Χατόγλου, η Βασιλεία Ζαχαράκη, η Ξένια Παλιόγλου, ο Σταύρος Παπαγερασίμου, ο Δημήτρης Μωραλόγλου, ο Σίμος Ιντζόγλου και βέβαια ο Λουκάς Χριστοδούλου που με διαδέχθηκε στην Προεδρία το 2019!

1989 Αχαρνές: Ως Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε. με την Οργανωτική Επιτροπή του Συνεδρίου.

1992: Ο Χάρης ως Αντιδήμαρχος μιλάει στο Δημοτικό Συμβούλιο Ν. Ιωνίας.

Μεγάλη τιμή για την Ένωση και για μένα ήταν να παραλαβάνω από τα χέρια του Προέδρου της Ακαδημίας Αθηνών Κων. Δεσποτόπουλου το 1993, το Βραβείο της «για όσα υπέρ της Ιστορίας των Μικρασιατών Ελλήνων» είχε πράξει η Ένωση Σπάρτης.

Αλλά θα γυρίσω λίγο πίσω. Το 1985 ήταν μια ευτυχισμένη χρονιά. Είχα επιλεγεί ως Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε. και είχα τοποθετηθεί σε μια δύσκολη περιφέρεια στη Βόρεια Αττική με κέντρο το Μενίδι. Επρόκειτο για τον θεσμό που η Μεταρρύθμιση του ΠΑΣΟΚ το 1981 έβαζε στη θέση του επιθεωρητή που καταργείτο, τον Σχολικό Σύμβουλο!

Αυτό δεν σήμαινε βέβαια ότι δεν θα συνεχιζόταν η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, έστω με λίγο διαφορετικές διαδικασίες. Όμως συνδικαλιστές, αλλά και σχεδόν όλοι οι δάσκαλοι, δεν ήθελαν πια την αξιολόγηση, η οποία στην ουσία δεν ίσχυε!

Σιγά-σιγά συρρικνώθηκε το έργο του Σχολικού Συμβούλου ο οποίος ουσιαστικά περιοριζόταν σε κάποια σεμινάρια και σε τυπικές επισκέψεις στα σχολεία και κουβέντα με τους δασκάλους στα διαλείμματα.

Θεωρούσα ότι η πρακτική άσκηση των δασκάλων δεν μπορούσε να γίνει έτσι, έστω κι αν ήταν βασικό κομμάτι της δουλειάς των Σχολικών Συμβούλων.

Δούλεψα στην περιφέρειά μου με μια καθημερινή επαφή με τους δασκάλους στους οποίους αφού παρουσίαζα μερικά στοιχεία διδακτικής δεν δίσταζα να διδάσκω εγώ ο ίδιος το μάθημα, παρακαλώντας τους δασκάλους να είναι αυστηροί στις κριτικές τους. Ήταν επαναστατικό!

Είχε θετικά αποτελέσματα. Σε μια περιφέρεια, που υπηρετούσε ως Διευθυντής Σχολείου ο ίδιος ο Πρόεδρος της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας, ο Σχολικός Σύμβουλος είχε γίνει πολύ δημοφιλής. Οι δάσκαλοι ζητούσαν από τους διευθυντές να με καλούν σε κάθε ευκαιρία. Αυτομάτως αναβαθμίστηκαν και τα Σεμινάρια, γιατί πέραν του ιδίου του Συμβούλου εκαλούντο και άλλοι Σύμβουλοι και Παιδαγωγοί.

Και το ίδιο το Μενίδι είχε πολλά προβλήματα. Τσιγγάνοι πολλοί, πολλοί Ελληνοπόντιοι, που έπρεπε να μάθουν το ταχύτερο Ελληνικά. Η επαφή μου με τους τσιγγάνους και η προσπάθειά μου για τον αλφαριθμητισμό τους είχε γενικότερη απήχηση και με καλούσαν από το Ραδιόφωνο και από τον Τύπο να μιλώ γι' αυτό, γιατί ήταν πολύ πρωτότυπο, να δοθεί τέτοια μάχη για τον «γύφτο» του Παλαμά!

Οι προσπάθειές μου βέβαια στηρίχθηκαν και από ζωγράφους, ώστε με κείμενα δικά μου να γραφούν αλφαριθμητάρια ειδικά για τους τσιγγάνους και για τους Ελληνοπόντιους.

Δυο λόγια για την 5ετία 1985-1990. Ως εκπρόσωπος της Ένωσης Σπάρτης συνέβαλα ουσιαστικά στην ίδρυση της Ο.Π.Σ.Ε. (Ομοσπονδία Προσφυγικών Σωματείων Ελλάδος) αλλά και του Ε.Μ.Ε.Α. (Εθνικό Μουσείο Ελληνισμού Ανατολής). Ήμουν εκ των πρωτεργατών και εργάστηκα μαζί με συναδέλφους της νεότερης γενιάς για την πρόοδο αυτών των φορέων, που είχαν έδρα την Αθήνα και τη Ν. Σμύρνη. Σταμάτησα γρήγορα, γιατί ήταν αδύνατο με τόσες υπεύθυνες θέσεις να μετακινούμαι συνεχώς εκτός Ν. Ιωνίας.

Το 1990 έκρινα ότι δεν έχω να προσφέρω πολλά ακόμη, στο Δημόσιο ως δάσκαλος! Και χωρίς να το πολυσκεφθώ υπέβαλα την παραίτησή μου ύστερα από 32 χρόνια δουλειάς.

Με κέρδισε ο δήμος τώρα! Αν και μπορούσα να μην έχω παραιτηθεί, προτίμησα να μείνω χωρίς υποχρεώσεις να υπηρετήσω το Δήμο, το Δήμο Ν. Ιωνίας, ως δημοτικός σύμβουλος. Έβαλα υποψηφιότητα για τις

1984 Θεσσαλονίκη: Προσφυγικό Συνέδριο.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος τιμάται από την Ένωση Σπάρτης

2005: Απόδοση τιμής από το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. στην Ελένη Γλύκατζη-Αρβελέρ. Την αποδίδει ο τότε Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κάρ. Παπούλιας.

Επιτροπές και Δημοτικές Επιτροπές Παιδείας. Καθημερινό τρέξιμο στον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων (Ο.Σ.Κ.) για την ανέγερση νέων διδακτηρίων. Η Νέα Ιωνία εκείνα τα χρόνια είχε 5-6 ολοκαίνουργια σχολεία. Μοιράστηκαν οι μαθητές σε περιοχές ώστε να πηγαίνουν τα παιδιά στο κοντινότερο σχολείο. Κατανέμονται σωστά τα χρήματα στα σχολεία και καλείται κάθε καλοκαίρι η Δημοτική Επιχείρηση ν' ανακαινίσει τα σχολεία.

Θυμάμαι, την ημέρα που εγκαινιάζονταν το τεράστιο Σχολικό Συγκρότημα, στην είσοδο της Καλογρέζας. Ήταν τις πρώτες ημέρες που είχε αναλάβει ως δήμαρχος ο **Γιώργος Περτσεμλίδης** (1999), νικητής των εκλογών του 1998. Το έργο βέβαια δεν ήταν δικό του, αλλά θα μπορούσε να αποφύγει να το πει. Όμως στρεφόμενος προς εμένα, είπε: «Το έργο αυτό δεν είναι δικό μου. Είναι έργο του Χάρη Σαλουντζάκη!» Όλοι χειροκροτούσαν. Βέβαια το έργο αυτό «δικό μου» δεν ήταν. Ήταν της δημαρχίας Μπουρδούκου, αλλά όπως και νάναι είχα την ευθύνη να το κυνηγήσω για να γίνει. Ευαίσθητος άνθρωπος ο Γιώργος, όμως τη δύσκολη στιγμή, η υγεία του τον πρόδωσε και ενώ περίμενε 20 χρόνια, όταν έφτασε η στιγμή ήταν εκτός αγώνα. ..Κρίμα.

Το πέρασμα στον καινούργιο αιώνα και τη νέα χιλιετία (2000) με βρίσκει να συνεχίζω πάντα με την Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας και να έχω τη μεγάλη τιμή να καλέσω τον **Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο** να έλθει στην Ν. Ιωνία και να ανακηρυχθεί «Επί τιμή Μέγας Ευεργέτης». Τον Σεπτέμβριο του 2002 η Νέα Ιωνία έζησε μεγάλες στιγμές. Εδώ όλη η Ιεραρχία με επικεφαλής τον αείμνηστο Αρχιεπίσκοπο **Χριστόδουλο**. Αντιπρόσωποι δεκάδων φορέων και χιλιάδες λαού.

Πλημμύρισε ο τόπος που σημαίνει, ήλθαν όλα τα σχολεία μπροστά στην Ένωση. Στιγμές μεγαλείου για την πόλη μας. Όλα τα μέσα (τηλεόραση, ραδιόφωνα, εφημερίδες) έσπευσαν να παρουσιάσουν το γεγονός με ιδιαίτερα θετικά σχόλια.

Το 2003 έγινε μια εξαιρετική για μένα πρόταση: Μου ζητείται από τον νεοεκλεγέντα δήμαρχο **Γιάννη Χαράλαμπος** να συντάξω κανονισμό για την ίδρυση ενός νομικού προσώπου που θα έχει δύο στόχους: την ίδρυση Μουσείων που δεν είχαν ιδρυθεί έως τότε και την οργάνωση συμποσίων και εκδηλώσεων για τον Μικρασιατικό Ελληνισμό, που να έχει πανελλήνιο χαρακτήρα!

Μιλώ για το **ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. (Κέντρο Σπουδής και Ανάδειξης Μικρασιατικού Πολιτισμού)**.

Από την αρχή βάλαμε πολύ ψηλά τον πήχυ. Κατ' αρχήν παραχωρήθηκαν απέναντι από τον Άγιο Γε-

ελογές του 1990 με τον Πέτρο Μπουρδούκο, ο οποίος υποστηρίχονταν από το ΠΑΣΟΚ (ως Πρόεδρος της Ενώσεως εγώ και ο Παντελής Χατζηγιάννου ως Πρόεδρος του Ο.Φ.Ν.Ι. εμφανιζόμεσταν ως ανεξάρτητοι).

Ο Πέτρος Μπουρδούκος γνώστης των θεμάτων Τοπικής Αυτοδιοίκησης εκαλείτο να διαδεχθεί τον **Γιάννη Δομνάκη** και την Αριστερά που τώρα κατέβαινε με τον πολύ δυναμικό **Ηρακλή Γκότση**. Είμασταν αυτσαίντες. Προηγείτο ο Γκότσης. Στις εκλογές όμως νίκησε ο Πέτρος ο Μπουρδούκος, στον Β' γύρο με μικρή διαφορά. Αυτό σημαίνει μια μεγάλη αλλαγή στο Δήμο!

Βγήκα μεταξύ των πρώτων. Ο Πέτρος με ονόμασε **Αντιδήμαρχο Παιδείας και Πρόεδρο του Πνευματικού Κέντρου**. Ας μην υποτιμηθεί καθόλου το νομικό πρόσωπο «Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ν. Ιωνίας». Όταν έχεις δίπλα σου τον Χρίστο Ρουμελιωτάκη, τον Νίκο Μαγιόπουλο, τον Ιωσήφ Πολυκάρπου, τον Ν. Βουλγαρέλη τον Κ. Παπάζογλου πολλά μπορούν να γίνουν. Ένα μόνο παράδειγμα. Η έκδοση του δίτομου έργου «Άπαντα του Άγγελου Σημηριώτη» της Έλσας Λιαροπούλου και του Γ. Πατίλη. Εξαιρετικό έργο για τη Νέα Ιωνία την πόλη του! Δυσέυρετο τώρα πια...

Και είναι σημαντικό το «Θεατρικό Εργαστήρι» του Δήμου που το στήριξε ο Δήμος. Το 1991 ανεβάζει το έργο που άφησε εποχή: «Βαβυλωνία». (Π. Πολυκάρπου, Ι. Πολυκάρπου, Στ. Ουλκέρογλου, και εξαιρετικοί ηθοποιοί Χρ. Πανταζής, Γ. Φραγκόπουλος και άλλοι).

Και αρχίζει δουλειά σε οργανωτικό πλαίσιο.

Με την βοήθεια του ίδιου του δημάρχου και της Ρεγίνας Ουσταμπασιδίου, της Βηθλεέμ Παπάζογλου και του Παντελή Χατζηγιάννου αναδιοργανώσαμε τις Σχολικές

ώργιο τα κτίρια. Στη συνέχεια έγινε ένα γενικό κάλεσμα, όπου παρακαλώ όλους τους δημότες, ν' ανοίξουν τα σεντούκια τους και να προσφέρουν ό,τι αξιόλογο ενθύμια μουσειακού χαρακτήρα.

Παράλληλα γίνεται και μια μεγάλη κινητοποίηση για τη συγκέντρωση αργαλειών διαφόρων τύπων, πριν πια καταστραφούν, όσα απόμειναν στις αποθήκες παλιών εργοστασίων. Αργαλειοί έρχονται από τη Ν. Ιωνία, αλλά και από την Περιφέρεια. Στήνεται και όρθιος αργαλειός χαλιού και μια υφάντρα έρχεται να υφάνει χαλί.

Μέσα σε ένα χρόνο είχε ουσιαστικά οργανωθεί το Μουσείο, αφού βέβαια χρειάστηκε να βοηθήσουν πολλά μέλη, φίλοι, αλλά και ειδικοί.

Παράλληλα παραγγέλθηκαν παραδοσιακές ενδυμασίες σε ειδικά εργαστήρια, ενώ συγκεντρώθηκαν χειροτεχνήματα, εικόνες, ενθυμήματα, εργαλεία, παιχνίδια, αντικείμενα καθημερινής χρήσεως των πρώτων προσφύγων.

Παράλληλα με την οργάνωση του Μουσείου έτρεχαν και **Συμπόσια** και άλλες εκδηλώσεις με την παρουσία εκατοντάδων θεατών. Τιμώνται η Ελένη Γλύκατζη-Αρβελέρ, ο Κων/νος Δεσποτόπουλος, ο George Horton (την τιμή παρέλαβε η θυγατέρα του Νάνσυ). Προσέρχονται προσωπικότητες (Πρόεδρος της Δημοκρατίας κλπ.). Μεταξύ 2003-2010 οργανώνονται **4 Συμπόσια** και θεματικές για τον Πολιτισμό, την Παιδεία, την Οικονομία, τις Επιστήμες, τους Κοινωνικούς θεσμούς κλπ. στη Μ. Ασία. Στο βήμα του ανέβηκαν 70 περίπου καθηγητές Πανεπιστημίων, ειδικοί ερευνητές κλπ. από όλη την Ελλάδα. Κάθε Συμπόσιο ολοκληρώνονταν με την έκδοση τόμου των Πρακτικών.

Είναι πολλοί που μετείχαν στις διοικήσεις (30 μέλη, 15 τακτικά και 15 αναπληρωτές) και αρκετοί εκείνοι που κατέθεταν καθημερινά τη δουλειά τους και τη γνώση τους: ο **Μάκης Λυκούδης**, ο **Χρήστος Χατζηϊωάννου** μαζί με τον **Γιώργο Τσιμπούκη** τον μοναδικό υπάλληλο που καταθέτει ζήλο και εργατικότητα.

Τα πλήρη στοιχεία για το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. θα πρέπει να αναζητηθούν από τις πολλές εκδόσεις του Κέντρου/περιοδικά και τόμους συμποσίων.

Εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004 στην Αθήνα, η Ν. Ιωνία είχε να διαδραματίσει σπουδαίο ρόλο, διότι θα είχε την έδρα του **Αθήνα 2004** στο ειδικά διαρρυθμισμένο εργοστάσιο Μουταλάσκη και την εγκατάσταση των γραφείων της κ. **Γιάννας Αγγελοπούλου**. Είχα μαζί με τον Μάκη Λυκούδη και άλλους την ευθύνη για την διαδρομή της Ολυμπιακής Φλόγας, μέσα από τον Δήμο. Παράλληλα ως Ένωση Σπάρτης είχα οργανώσει προτάσεις για την διακόσμηση της αποβάθρας του Ηλεκτρικού Σταθμού στη Ν. Ιωνία. Η πρότασή μου έγινε δεκτή από τους ειδικούς και ο σταθμός διακοσμήθηκε με εικονιστικό υλικό επάνω σε ειδικές πλάκες από την πατρίδα των ιδρυτών της Ν. Ιωνίας, τη Σπάρτη της Μ. Ασίας.

Με το τέλος των αγώνων στη μεγάλη αίθουσα του «Αθήνα 2004» δόθηκε μια μεγάλη συναυλία από το Μουσικό Συγκρότημα του Δήμου και τον Στ. Ψαραδάκο, με 30 εκτελεστές.

Το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. έδωσε εξετάσεις και πέρασε με Άριστα όταν η Κυβέρνηση είχε αποφασίσει να περιορίσει στο ελάχιστο τα Νομικά Πρόσωπα των Δήμων, εκεί γύρω στο 2011. Ελάχιστα Νομικά Πρόσωπα διασώθηκαν. Μεταξύ αυτών στην 28^η θέση, το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. για το οποίο έργο που προσέφερε με ελάχιστες δαπάνες λειτουργίας.

Εδώ θα ήθελα να πω ότι ο αντιδήμαρχος του Γ. Περτσεμλίδη, ο Δημ. Σακαλόγλου είχε οργανώσει ένα σχέδιο για την «Ίδρυση Ιστορικού αρχείου Δήμου Ν. Ιωνίας». Ορισμένες ιδέες ήταν πολύ ενδιαφέρουσες και τις αποδέχθηκα.

Όπως είπα ήταν δεκάδες οι εθελοντές-μέλη των διοικητικών συμβουλίων του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. και θα ήταν άδικο να ξεχωρίσω κάποιους. Όλοι ήταν σημαντικοί και είναι καταχωρημένοι στα τεύχη του περιοδικού με τίτλο «ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.». Έγινε συστηματική καταγραφή των αντικειμένων του Μουσείου. Καταχωρήθηκαν 1.500 περίπου αντικείμενα.

1.4.2017: Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Προκόπης Παυλόπουλος προσέρχεται στην Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας για την Ημερίδα: «Ελληνισμός και Ορθοδοξία στη Μ. Ασία».

10.1.2016: Απονομή «Ο Χρυσός Σταυρός της Αρχιεπισκοπής»

Το Δ.Σ. της Ένωσης Σπάρτης της περιόδου 2017-2019 στο Επισκοπείο και τον σεβ. Μητροπολίτη κ. Γαβριήλ. Διακρίνονται εκτός από τον Πρόεδρο Χάρη Σαπουντζάκη οι: Α. Χριστοδούλου, Ηλ. Μωραλόγλου, Νικ. Χατόγλου, Κ. Χατόγλου, Αθ. Γουναρίδης, Βασ. Ζαχαράκη, Ξένια Παλλιόγλου, Στ. Παπαγερασίμου, Δημ. Μωραλόγλου, Σιμ. Ιντζόγλου, Ιωάν. Σαπουντζάκη και ο άγιος Πρωτοσύγγελος Επιφάνιος.

Το 2010 υπέβαλα την παραίτησή μου, καθώς πλέον δεν ήταν δήμαρχος ο Γιάννης Χαραλάμπους. Ο Ηρακλής Γκότσης, δεν είχε αντίρρηση να συνεχίσω. Ευχαρίστησα αλλά δεν υπεχώρησα!

Με διαδέχθηκε και συνεχίζει Πρόεδρος του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. εργαζόμενος με μεγάλη επιτυχία και ζήλο ο **Λουκάς Χριστοδούλου**.

Απόγευμα της **1^{ης} Νοεμβρίου 2014**. Η Νέα Ιωνία ετοιμάζεται να υποδεχθεί το νέο της μητροπολίτη **Γαβριήλ**, αφού ο σεβασμιότατος Κωνσταντίνος παραχωρεί τη θέση του για λόγους ανήκεστου βλάβης της υγείας του. Στην είσοδο της πόλης βρίσκομαι με ένα ρόλο: να βοηθήσω αν χρειαστεί τον δήμαρχο Ηρακλή Γκότση να χρησιμοποιήσει το «ειδικό λεξιλόγιο» των στιγμών.

Εμφανίζεται στο βάθος ο δεσπότης, δίπλα στον Αρχιεπίσκοπο Ιερώνυμο.. Όλοι μένουμε κατάπληκτοι. Ένας νέος άνδρας ίσως όχι ακόμη 40 ετών. Ήταν ψηλός, ωραίος και χαμογελαστός, λάμπει ολόκληρος και μεταδίδει αμέσως τον ενθουσιασμό. Ο κόσμος τον υποδέχεται με πολλές ελπίδες.

Η πομπή προχωρά προς τον εορτάζοντα ναό των Αγίων Αναργύρων, που θα γίνει η εγκατάστασή Του. Μαζί με τη σύζυγό μου μένουμε έξω από το ναό, περιμένοντάς Τον να βγει.

Σκύβω να Του φιλήσω το χέρι. Το τραβά και με ασπάζεται. Έχει ίσως μάθει ποιος είμαι. Μας ερωτά γιατί δεν είμασταν μέσα στο ναό. Απάντησα ότι εξητήσαμε να κρατηθεί μία θέση τουλάχιστον για τη σύζυγό μου, αλλά δεν έγινε δυνατό. Δεν ειπώθηκε καν ως παράπονο. Γυρίζει προς τη σύζυγο και ζητάει συγγνώμη.

Με τον σεβασμιότατο Γαβριήλ τους επόμενους μήνες και χρόνια αναπτύχθηκε ένας υπέροχος δεσμός σεβασμού και φιλίας. Γρήγορα θα γνωρίσω και τον Πρωτοσύγγελο Επιφάνιο. Εξαιρετική η σχέση, η αλληλοεκτίμηση και φιλία. Τα επόμενα χρόνια ο δεσπότης θα βρεθεί πάντα κοντά μου στις μεγάλες εκδηλώσεις της Ν. Ιωνίας που έγιναν στην Ένωση. Θα εισηγηθεί και θα μου απονεμηθεί από τον Μακαριότατο Αρχιεπίσκοπο Ιερώνυμο «Ο Χρυσός Σταυρός της Αρχιεπισκοπής» (2016).

Σε στιγμές προσωπικών μου θεμάτων, ιδιαίτερα με την εξέλιξη της υγείας μου, ο δεσπότης δεν έλειψε από το προσκεφάλι μου! Δεν ξέρω αν πρόλαβα να ανταποδώσω «την τύχη αγαθή Του για μένα», το ότι με ονόμασε: «ο Πρόεδρος της καρδιάς μας».

Σεβασμιότατε ευχαριστώ. Ευχαριστώ για όλα!

Στο διάβα της ζωής γνώρισα πολλά και πίκρες αλλά και μεγάλες χαρές. Δεν παραπονέθηκα. Μέσα στα τόσα χρόνια και με τόσες συμμετοχές στα κοινά ήταν ζητούμενο άθελά μου να έχω κάποιους ενοχλήσει. Τους ζητώ συγγνώμη.

Ευχαριστώ όλους ωστόσο για τις τιμές που μου απένειμαν (την Εκκλησία, τον Δήμο, τα Σωματεία). Τους ευχαριστώ για την στήριξή τους όταν χρειάστηκε. Ευχαριστώ όσους περιέβαλαν με αγάπη τα βιβλία και τις μελέτες μου. Βιβλία και μελέτες που με εξέφραζαν στο χώρο της Παιδείας και του Μικρασιατικού Ελληνισμού. Κάποια από τα οποία αφορούν στην Ιστορία της Ν. Ιωνίας γράφτηκαν μαζί με τον Λουκά (2013-2018).

Ευχαριστώ όλους όσοι από τη Νέα Ιωνία αλλά και από την Ελλάδα και την Κύπρο με κάλεσαν ως ομιλητή στα συνέδριά τους ή τις λοιπές εκδηλώσεις τους.

Έχω πολλά να θυμηθώ από τα ταξίδια με τους συμπατριώτες μου στις αξέχαστες πατρίδες της Ανατολής. Δεν με ενδιέφερε να ήμουν ο «αρχηγός». Ήθελα να ήμουν ο «ξεναγός».

Ευχαριστώ όσους έκαναν ειδικές εκδηλώσεις προς τιμήν μου μάλιστα και με την παρουσία μαθητών μου. Προσεύχομαι ο Πανάγαθος Θεός να με συγχωρέσει.

Ο ΣΕΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΣΠΑΡΤΗ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ, ΣΤΟ ΒΟΥΡΔΟΥΡΙ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟ 1914 ΟΙ ΔΥΣΚΟΛΕΣ ΜΕΡΕΣ ΠΟΥ ΑΚΟΥΛΟΥΘΗΣΑΝ

του Σταύρου Π. Καπλάνογλου, Σπάρταλη εκ πατρός

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το 1914 ήταν μια δύσκολη χρονιά, όχι μόνον για την Σπάρτη και την γύρω περιοχή, αλλά και για ολόκληρη την Ευρώπη. Ήταν η χρονιά που ξέσπασε ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, που κράτησε, από τον Ιούλιο του 1914 ως τις 11 Νοεμβρίου 1918.

Οι Ενωμένες Δυνάμεις, καλούμενες και Δυνάμεις της Αντάντ, Μεγάλη Βρετανία, Γαλλία, Ιταλία, Ρωσία και ΗΠΑ νίκησαν τις Κεντρικές Δυνάμεις καλούμενες και Τριπλή Συμμαχία, (Γερμανία, Αυστροουγγαρία, Οθωμανική Αυτοκρατορία και Βουλγαρία).

Στο πλαίσιο της συμμετοχής της Οθωμανικής αυτοκρατορίας στον πόλεμο, έγινε επιστράτευση Χριστιανών, στην Σπάρτη, στις 27/7/1914, όπου κλήθηκαν άνδρες από 21-50 χρόνων.

Στην Σπάρτη, επιστρατεύθηκαν δια της βίας, 1.600 άνδρες, αλλά μετά από 4 χρόνια επέστρεψαν στην πατρίδα τους οι μισοί, ενώ οι υπόλοιποι εξοντώθηκαν.

Κάτι ανάλογο έγινε σε όλες τις πόλεις, όπου υπήρχε Ελληνισμός. Το ίδιο συνέβη, εξάλλου, 2 χρόνια νωρίτερα, στους Βαλκανικούς πολέμους. Τότε, μόνο από την Σπάρτη επιστρατεύθηκαν 800 άνδρες, από τους οποίους σκοτώθηκαν οι 300. Με αυτή την κατάσταση το 1914, στην πόλη, στις Ελληνικές οικογένειες είχαν μείνει μόνο ηλικιωμένοι άνδρες και γυναικόπαιδα.

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, στις 22 προς 23 Σεπτεμβρίου του 1914, με το παλιό ημερολόγιο ή 4 Οκτωβρίου, με το νέο ημερολόγιο, έγινε ένας τρομερός και φονικότατος σεισμός λίγο μετά τα μεσάνυχτα, με επίκεντρο ανάμεσα στο Βουρδούρι και την Μικρασιατική Σπάρτη.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΕΙΣΜΟΥ

Ο σεισμός, που χτύπησε την περιοχή της Σπάρτης – Βουρδουρίου, αλλά και ολόκληρη την Πισιδία, στα επίσημα βιβλία της σεισμολογικής υπηρεσίας της Τουρκίας, αναφέρεται ως σεισμός του Burdur του 1914 (αλλά και σεισμός Afyon-Bolvadin). Έγινε στις 4 Οκτωβρίου του 1914, στις 00:07 τα μεσάνυχτα. Εκτιμήθηκε ότι ήταν 7,0-7,10 R, στην κλίμακα μεγέθους επιφανειακού κύματος, με μέγιστη ένταση IX (Βίαη) στην κλίμακα έντασης

Mercalli και εστιακό βάθος 15χλμ. Αρχικά εκτιμήθηκε ως επίκεντρο του, η λίμνη Βουρδουρίου.

Νεότερα στοιχεία προσδιορίζουν το επίκεντρό του στο χωριό Sala, το οποίο το 1925 μετονομάστηκε σε Halıcilar και αργότερα Karcılar, με συντεταγμένες GPS 37° 42' 27" N - 30° 24' 02" E, που βρίσκεται δε στην μέση της απόστασης των 30 χλμ., που χωρίζουν την Σπάρτη και το Βουρδούρι. Ο σεισμός προκάλεσε σημαντικές ζημιές, σε 17.000 σπίτια.

Σε μια περιοχή μήκους 90 χιλ. και πλάτους 30 χιλ., κατέρρευσαν ή υπέστησαν σοβαρές ζημιές, εκτός από τις κατοικίες, πολλά δημόσια κτίρια, χριστιανικές εκκλησίες και τζαμιά. Σημειώθηκαν ακόμη ζημιές στην σιδηροδρομική γραμμή, στο τμήμα Dinar-Ergidir και ένα τμήμα της νοτιοανατολικής ακτής, της λίμνης Burdur υπέστη καθίζηση έως και 150 εκατ. Η στάθμη της λίμνης Βάρη (Golukuk) έπεσε, για να επανέλθει 1 χρόνο μετά τον σεισμό. Ο επίσημος απολογισμός σε ανθρωπινά θύματα ήταν 2.344 νεκροί, (άλλες πηγές αναφέρουν πάνω από 4.000 νεκρούς) και αναρίθμητοι τραυματισμοί.

ΟΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΕΠΛΗΓΗΣΑΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΕΙΣΜΟ

*Το Πολυδώριο ή Βουρδούρι (Burdur)

Στο Πολυδώριο (Burdur) το 90% των σπιτιών και τα περισσότερα ιστορικά μνημεία, όπως και ο πύργος ρολογιού ύψους 22 μ. κατέρρευσαν ή υπέστησαν ζημιές. 657 κάτοικοι άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους κάτω από τα ερείπια. Από αυτούς οι 501 σκοτώθηκαν στο κέντρο της πόλης Burdur και οι 156 στα γύρω χωριά. 110 άνθρωποι ανασύρθηκαν ζωντανοί από τα χαλάσματα. Ένα ρήγμα μήκους 40 χιλ., προσανατολισμένο ΝΔ-ΒΑ, που έτρεχε παράλληλα με την όχθη της λίμνης Burdur, άνοιξε στο έδαφος.

*Bolvadin και Cay,

Στην περιοχή μεταξύ Bolvadin και Cay, περίπου 100 σπίτια καταστράφηκαν και μια νέα θερμή πηγή σχηματίστηκε στα Λουτρά Heybeli Kizilkilise.

*Kilinc και το Keciborlu

Το Kilinc ισοπεδώθηκε και το Keciborlu έχασε το 85% των σπιτιών του.

*Οι ζημιές από τον σεισμό επεκτάθηκαν στην Απολλωνιάδα (Oluburlu), στην Πρόστενα και το Νησί (Eğirdir), στην Απάμεια (Dinar) και σε άλλα χωριά, σε ακτίνα 60 χιλ.

Στο τμήμα Dinar-Eğirdir, σημειώθηκαν ζημιές στο σιδηρόδρομο και σε πολλά χωριά, μέχρι τη Λαοδικεία (Denizli,) το Πολύβοτον (Bolvadin Afion Karachisar) την Αττάλεια (Antalya), Πασικί, İlyas, Gönen και Μπαρλά (Barla.), İlgin, Akşehir, Seydisehir, Civrıl, Αλασεχίρ και Κιουτάχεια.

*Σπάρτη. Ζημιές και θύματα

Στην Σπάρτη, σκοτώθηκαν 500 κάτοικοι. Το 55% των σπιτιών, κατέρρευσαν, μεταξύ άλλων και το Μεγάλο Τζαμί και άλλα δημόσια κτίρια. Τα περισσότερα θύματα, από την πλευρά των Μουσουλμάνων ήταν γυνακόπαιδα αφού οι άνδρες είχαν αλώνισμα και ήταν με τα ζώα στην ύπαιθρο. Λόγω των πολλών νεκρών δεν έγιναν κανονικές κηδείες, αλλά θάφτηκαν σε ομαδικούς τάφους

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ ΣΕΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΣΠΑΡΤΗ

Να πως περιγράφει στα απομνημονεύματα του ο Μωυσής των Σπαρταλήδων, Παπαΐωακείμ Πεσματζόγλου.

«Σαν να μη έφταναν αυτά, συνέβη στην πόλη μας και κάτι τρομακτικό. Μια πρωτοφανής θεομηνία. Την 20η Σεπτεμβρίου 1914 μεσάνυχτα ακριβώς, νύχτα Κυριακής έγινε ο μεγάλος τρομακτικός, καταστρεπτικός σεισμός. Οι συνοικίες που υπέστησαν τις πιο μεγάλες καταστροφές ήταν οι Χριστιανικές. Στις ενορίες των Εισοδίων και του Αγίου Γεωργίου γκρεμίστηκαν το 90% των σπιτιών ενώ σκοτώθηκαν 200 Χριστιανοί. Στην ενορία Ταξιαρχών (Θεμέλ) γκρεμίστηκε το 60% των σπιτιών και έμειναν

κάτω από τα ερείπια 58 άνθρωποι. Μια γειτονιά που ζούσε ο πατέρας μου. Η ενορία της Μητροπόλεως έπαθε λιγότερη ζημιά έπεσε το 40% των σπιτιών και καταπλακώθηκαν 42 άτομα. Η μόνη συνοικία που δεν έπαθε τίποτα ήταν του Εμρίου. Έτσι συνολικά τα μισά σχεδόν σπίτια των Ελλήνων καταστράφηκαν και θάφτηκαν κάτω από τα ερείπια 300 συμπολίτες μας.

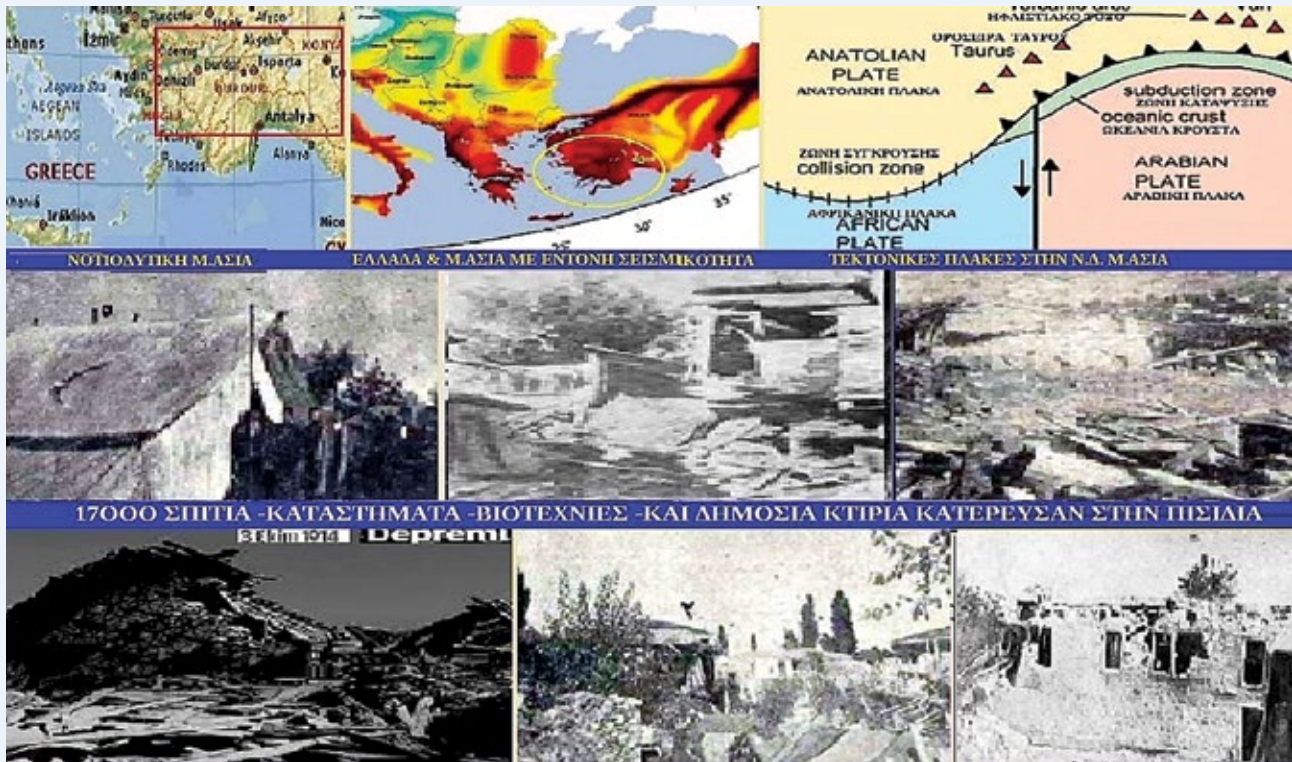
Αλλά η καταστροφή ήταν μεγάλη και στα ευαγή καταστήματα μας Οι εκκλησίες των Εισοδίων, της Μητροπόλεως, των Ταξιαρχών, του Αγίου Νικολάου, και του Αγίου Φιλίππου, καταστράφηκαν. Έμειναν οι εκκλησίες του Αγ. Γεωργίου ωσειδούς σχήματος, του Αγίου Ευσταθίου, (ξύλινη) και της Κοιμήσεως της Θεοτόκου ο θόλος της εκκλησίας αυτής έμεινε άθικτος και ο θολίσκος του ιερού βήματος μόνον σκίστηκε».

Οι νεκροί στις Ελληνικές συνοικίες όπως ήταν φυσικό ήταν κυρίως γυνακόπαιδα, αφού όπως είπαμε οι άνδρες ήδη είχαν εξοριστεί.

ΟΙ ΜΝΗΜΕΣ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ, ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΕΙΣΜΟ ΤΟΥ 1914

Ο πατέρας μου, Παντελής Καπλάνογλου, το γένος Ανδρέα Ουλκέρογλου, γεννημένος το 1910, ήταν 4 χρονών, την ημέρα του σεισμού ενώ ο αδελφός του Γιώργος 6. Κοιμόντουσαν μαζί με την μητέρα τους, στον 1ο όροφο του διώροφου σπιτιού, που διέμεναν στην ενορία των Ταξιαρχών (Θεμέλ). Η εμπειρία που έζησε ήταν τόσο τραυματική που δεν την ξέχασε ποτέ, μέχρι που έφυγε από την ζωή. Μου την διηγούνταν πολλές φορές, με τις όσες μνήμες είχε ο ίδιος όντας σε μικρή ηλικία, αλλά και όσα του είπε η μητέρα του.

Η οικογένεια του πατέρα μου, ένα χρόνο πριν, είχε

ζήσει ένα δράμα, αφού έχασε το στηρίγμά της, τον πατέρα της οικογένειας, το Σταύρο Καπλάνογλου, σε ηλικία 46 χρόνων. Συγκεκριμένα, επιστρέφοντας στην Σπάρτη, από το Βουρδούρι, μετά από επαγγελματικό ταξίδι, κατέβηκε στον πλησιέστερο σταθμό, που εξυπηρετούσε την πόλη στο Kuleözü, 15 χλμ., από την Σπάρτη. Όντας ο μοναδικός επιβάτης, που αποβιβάστηκε εκεί, ο μηχανοδηγός ξεκίνησε για το Εγκριδής, χωρίς να αντιληφθεί ότι το παλτό του Σταύρου πιάστηκε στις ρόδες. Το αποτέλεσμα ήταν ο παππούς μου να βρει τραγικό θάνατο, αφήνοντας ορφανά 5 παιδιά του και χήρα την τρίτη σύζυγο του και γιαγιά μου, την Ανδρονίκη, θυγατέρα Ανδρέα Ουλκέρογλου.

Με δεδομένο ότι η σιδηροδρομική γραμμή Σμύρνη-Εγκριντίρ τέθηκε σε λειτουργία την ίδια χρονιά (το 1912) ήταν το θύμα του πρώτου σιδηροδρομικού ατυχήματος της περιοχής. Μετά το δυστύχημα, η οικογένεια διαλύθηκε: τα 3 παιδιά, από τις 2 προηγούμενες γυναίκες του (που είχαν πεθάνει στην γέννα) τα πήραν οι συγγενείς και έτσι η Ανδρονίκη έμεινε με τα 2 βιολογικά της παιδιά και φιλοξενούνταν από μια γηραιά κυρία. Ο σεισμός την βρήκε σε αυτό το σπίτι, όχι ιδιαίτερης γερής κατασκευής, με 2 πατώματα και οροφή με ντάμκα. Οι ντάμκες ήταν χωματίνες οροφές, που για την κατασκευή τους είχαν χαμηλό κόστος, μιας και το υλικό ήταν χώμα (αργιλούχο), άχυρο και νερό αρκετά παχύ, που το πατούσαν με ένα κύλινδρο και δεν μπορούσε να το περάσει το νερό.

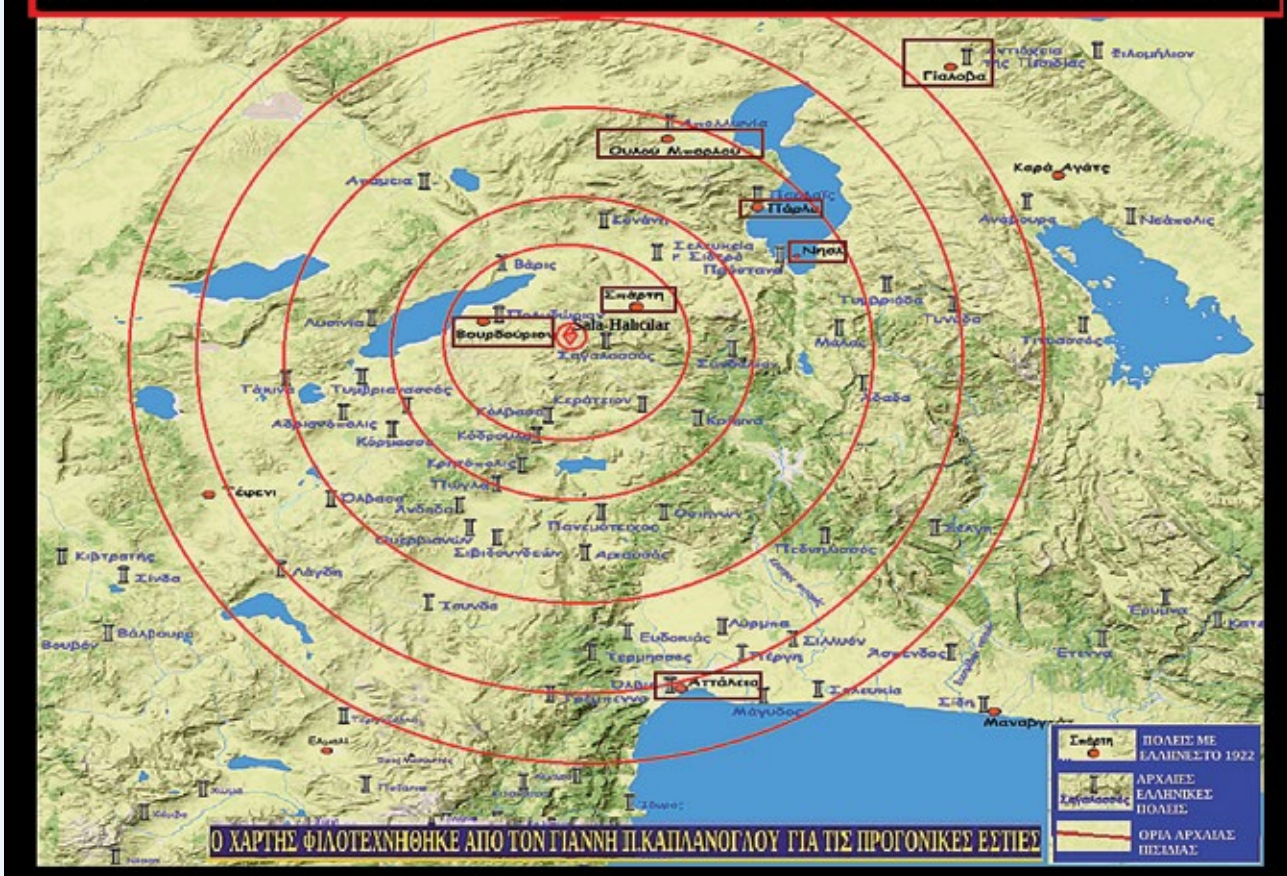
Η ισχυρή σεισμική δόνηση διέλυσε αυτό το στρώμα με αποτέλεσμα να καταπλακώσει όσους βρισκόταν κάτω από αυτό. Τέτοια σπίτια ήταν παλαιάς κατασκευής, ενώ οι ευκατάστατοι είχαν κεραμοσκεπές, στα καινούργια σπίτια τους.

Η Ανδρονίκη Καπλάνογλου, 44 ετών τότε, ξυπνά μέσα από το βαθύ ύπνο, την ώρα του σεισμού, τα χάνει και πετάγεται έξω από το σπίτι φωνάζοντας «Παιδιά ξυπνήστε σεισμός». Ο Γεώργιος Καπλάνογλου ήταν 6 χρόνων, και τρέχοντας, ακολούθησε την μητέρα του. Βγαίνοντας όμως τραυματίζεται φαινομενικά ελαφρά από μια μικρή πέτρα και δεν του δόθηκαν οι πρώτες βοήθειες. Έτσι, πεθαίνει, 7 ημέρες μετά, από εσωτερική αιμορραγία. Ο πατέρας μου ξύπνησε και δεν πρόλαβε να βγει από το σπίτι. Έκανε όμως μια κίνηση, που όπως αποδείχτηκε του έσωσε την ζωή. Έφυγε από την γωνία, που κοιμόταν κοντά στο τζάκι και πήγε στην απέναντι γωνία του σπιτιού. Τελικά το σπίτι κατέρρευσε αλλά εκείνη γωνία με ένα μικρό τμήμα πατώματος με αυτόν επάνω, έμεινε όρθια.

Τον πατέρα μου Παντελή τον βρίσκουν μερικές ώρες αργότερα, να κλαίει. Πάρα το ότι ήταν μόνο 4 χρονών, στη μνήμη του αποτυπώθηκε η φωνή της μάνας: «Παιδιά βγείτε έξω, σεισμός». Αυτή η γωνία του κατεστραμμένου σπιτιού, έμενε πεισματικά όρθια, για να τον σώσει. Από την οικογένεια της μητέρας του, ο μεγάλος αδερφός της Μιχάλης, Ουλκέρογλου ο οποίος έλειπε από την Σπάρτη σε επαγγελματικό ταξίδι, έμελλε να χάσει όλη την οικογένεια του. Επιστρέφοντας την άλλη μέρα βρίσκει το σπίτι ισοπεδωμένο, τα 4 παιδιά του και την γυναίκα του, νεκρούς. Βλέποντας τα αυτά, σαλεύουν τα μυαλά του. Νεκρή από τον σεισμό κατέληξε και η μεγάλη της αδερφή, Σόφια.

ΟΙ ΕΠΟΜΕΝΕΣ ΜΕΡΕΣ ΤΟΥ ΣΕΙΣΜΟΥ

Οι επόμενες μέρες του σεισμού βρίσκει τις γυναίκες, που έχουν απομείνει στην Σπάρτη, μόνες, μια και όλοι οι άνδρες από 18 χρόνων και άνω είχαν σταλεί στα τάγμα-

τα εργασίας. Αντιμέτωπισαν σοβαρά προβλήματα με την ταφή των νεκρών και την περίθαλψη των τραυματιών τους. Οι νεκροί ήταν τόσοι πολλοί, που οι αρχές τους έθαψαν σε ομαδικούς τάφους, χωρίς θρησκευτική τελετή.

Έτσι, δεν έγινε ακριβής καταγραφή των νεκρών με αποτέλεσμα, να μην υπάρχει ακριβές νούμερο. Οι κάτοικοι έζησαν για ένα 1 χρόνο, σε πρόχειρα καταλύματα, αφού δεν έγιναν επισκευές σε όσα σπίτια μπορούσαν να επισκευασθούν, λόγω της συνέχισης των μετασεισμών. Μετά την θεομηνία, η ακμάζουσα κι ανθούσα, στο εμπόριο, την παιδεία, και την βιοτεχνία, Ελληνική Χριστιανική κοινότητα της αγαπημένης μας πατρίδας, της Σπάρτης, άρχισε να παρακαμάζει, με τη συμβολή και της συμπεριφοράς των Τούρκων.

Η Ανδρονίκη, με 1 παιδί πλέον, τον πατέρα μου, καταφεύγει και φιλοξενείται στο Ελμαλί, από συγγενείς (160 χλμ., μακριά από την Σπάρτη). Μετά όμως από ένα διάστημα και αφού είχαν σταματήσει οι μετασεισμοί, επιστρέφει στην Σπάρτη. Ο μισός σχεδόν πληθυσμός της Σπάρτης εγκατέλειψε και εκπατρίστηκε οριστικά. Πολλοί πήγαν στην Σμύρνη, άλλοι στο Αϊδίνο, στο Ναζλί, στην Αττάλεια, στην Αλεξανδρέττα και αλλού. Παρέμειναν στην πόλη 700-800 Ελληνικές οικογένειες.

Και σαν να μην έφτανε αυτό, σιωπηρά, οι Τούρκοι άρχισαν να εφαρμόζουν το μπουκόταζ. Οι οικογένειες των στρατολογημένων λιμοκτονούσαν. Εκποιούσαν ό,τι κοσμήματα είχαν, έπιπλα κλπ., για να ζήσουν οι ίδιοι και για

να στείλουν χρήματα στους άνδρες τους. Επιπλέον, ενέσκηψε μεγάλη κρίση στην Ταπητουργία και γενική χαλάρωση στο εμπόριο. Και όπως αναφέρει ο Παπαϊωακείμ, τα γεννήματα της περιφέρειας επιτάχθηκαν από την Τουρκική κυβέρνηση, για να σταλούν στον Γερμανικό στρατό, με αποτέλεσμα μια συγκεκριμένη ποσότητα, ενώ έκανε 25 - 30 γρόσια, να φτάσει απότομα στα 300-400 γρόσια.

Ο ΕΚΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΚΡΙΤΩΝ & ΚΑΙ Η ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ

Εκεί που οι κάτοικοι έχουν ανάγκη βοήθειας για την οργάνωση και επισκευή των καταστραμμένων σπιτιών, με την βοήθεια και των ανδρών, τον Απρίλιο του 1915, εκτοπίζονται 45 πρόκριτοι της Σπάρτης. Το 1916 ξεσπά ένας υπέρμετρος πληθωρισμός, δεκαπλασιάζονται και εικοσαπλασιαζόντουσαν οι τιμές, λόγω απόσυρσης των χρυσών και αργυρών νομισμάτων και την κυκλοφορία χαρτονομισμάτων, ενώ στην ζάχαρη, στο πετρέλαιο και στον καφέ οι τιμές εκατονταπλασιαζόντουσαν, επικρατώντας γενική απελπισία και φτώχεια.

ΕΚΛΕΙΣΑΝ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Με την κατάσταση, που βρέθηκαν μετά τον σεισμό, τα σχολεία με τους δασκάλους στην εξορία, επόμενο ήταν τα Ελληνικά σχολεία να πάψουν να λειτουργούν και η εκπαίδευση των Ελληνοπαίδων να σταματήσει. Κάποια στιγμή και το πληγωμένο από τον σεισμό αρρεναγωγείο,

παρόλο, που μπορούσε να επισκευασθεί, καίγεται από άγνωστη αιτία.

Η ΛΕΥΚΗ ΣΦΑΓΗ

Ξεσπά ένα φοβερό οικονομικό μπουκοτάζ και παρεμποδίζονται οι συναλλαγές με χριστιανούς εμπόρους, ροπαλοφόροι μπροστά στα καταστήματα εμποδίζουν την είσοδο των πελατών. Στην Σπάρτη, μεγάλο μέρος του πληθυσμού είχε φύγει, λόγω του μεγάλου σεισμού, ενώ οι εναπομείναντες αναγκάζονταν να προσφέρουν όλα τα τρόφιμα, που έχουν μαζί με νήματα και βαμβάκια, για τις ανάγκες του στρατού, καθώς και οικιακά σκεύη στα νοσοκομεία και ορφανοτροφεία.

Η αγορά, με το πρόσχημα της επίταξης λεηλατείται, στρατιωτικοί αρπάζουν χρυσαφικά και ό,τι άλλο είδος τους γυαλίζει στο μάτι, για ίδιο πλουτισμό. Απαγορεύθηκαν οι μετακινήσεις εκτός πόλης και αν κάποιος συλληφθεί, εκτελείται. Ακόμη, απαγορεύθηκε η κυκλοφορία την νύχτα. Με πρόφαση εξωραϊσμού της πόλης, θα ξεκινήσει να κατασκευάζεται, δήθεν, πλατεία, που ποτέ δεν έγινε, ενώ κατεδαφίσθηκαν πάρα πολλά καταστήματα, χωρίς να επιτραπεί στους ιδιοκτήτες να πάρουν τα εμπορεύματά τους

Η ΑΝΑΚΩΧΗ

Στις 23/10/1918 γίνεται ανακωχή. Επιστρέφουν πίσω, δυστυχώς μόνο οι μισοί από τους αποσταλμένους στην εξορία και εμφανίζεται ένας μεγάλος αριθμός κρυμμένων Ελλήνων, που και με την βοήθεια Μουσουλμάνων, πέρασαν τα 4 χρόνια εξαφανισμένοι σε απίθανα σημεία.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η περιοχή της Πισιδίας και όλη η Νοτιοδυτική Μικρά Ασία είναι μια περιοχή, με έντονη σεισμική δραστηριότητα. Αυτό συμβαίνει, γιατί βρίσκεται στο σημείο σύγκρουσης τριών τεκτονικών πλακών: της Αφρικανικής, της Αραβικής και της πλάκας της Ανατολίας.

Στο όριο συνάντησης των πετρωμάτων των πλακών, τα πετρώματα υφίστανται ισχυρή εσωτερική συμπίεση και όταν αυτά σπάζουν, προκαλείται σεισμική δόνηση. Όσο μεγαλύτερο το σπάσιμο και η τριβή των πλακών, τόσο πιο μεγάλος και ο σεισμός που προκαλείται. Το ίδιο πρόβλημα υπάρχει και στην Ελλάδα, σημεία της οποίας βρίσκονται στα όρια της σύγκρουσης της Αφρικανικής και της Ευρασιατικής τεκτονικής πλάκας. Αποτέλεσμα είναι η Ελλάδα και Μ. Ασία να είναι από τις πιο σεισμογενείς περιοχές.

Στην Μ. Ασία ο μεγαλύτερος σεισμός μεγέθους 7,5 R έγινε στο Kocaeli/Golcuk, στον κόλπο της Νίκαιας, το 1999. Ο σεισμός του 1914, στο Βουρδούρι - Σπάρτη ήταν 7,1.

Μεγάλοι σεισμοί, που έγιναν πριν το 1914 στην Πισιδία ήταν: Μεγέθους 6,9 R στις 3/5/1875, μεγέθους 5,2 R στις 14/5/1890 και μεγέθους 6,4 R, το 1901.

Μεταξύ αυτών των ιστορικών σεισμών είναι αυτός, που στις 3/10/1914, με μέγεθος 7,0- 7,10 R προκάλεσε τις περισσότερες απώλειες ζώων και ζημιών, σε σχέση με τους 3 προηγούμενους, αλλά και ο χειρότερος που έγινε μέχρι σήμερα στην Πισιδία, τουλάχιστον ως προς το μέρος της απώλειας ανθρώπινων ζώων. Αυτός ο σεισμός του 1914, επέφερε περισσότερες ζημιές στις περιοχές Isparta, Burdur, Dinar, Gönen και Atabey και πολλούς άλλους οικισμούς κοντά στο κέντρο του σεισμού. Μετά το 1914, μέχρι τις μέρες μας είχαμε δεκάδες σεισμούς, που συνέβησαν στην περιοχή της Πισιδίας και την γύρω περιοχή μετά το 1914. Σεισμοί μεγέθους 5,9 R το 1925, 6,0 το 1933, 5,7 το 1964, 5,9 το 1971, 6,1 το 1995 και 6,4 το 2002 και πολλούς άλλους.

Ο συγκεκριμένος σεισμός ήταν ο φονικότερος της περιοχής. Κυρία αιτία η κατασκευή των κατοικιών των φτωχών νοικοκυριών, αλλά και η ώρα που εκδηλώθηκε. Και βεβαίως, για τους Έλληνες, οι συνέπειες ήταν ακόμη μεγαλύτερες λόγω της χρονικής συγκυρίας και της εφαρμογής της λευκής σφαγής.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- “Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος Larousse Britannica”, Τόμος 14ος, Πάπυρος, Αθήνα 2006
- Τεύχη του περιοδικού Σπάρτη της Ανατολής Εκδόσεις της Ένωσης Σπάρτης Μ. Ασίας
- Β.Η.Βογιατζόγλου «Η Πισιδία της Μ. Ασίας», Ένωση Σπάρτης Πισιδίας, Αθήνα 1978
- Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου “Αναμνήσεις από την πατρίδα μου, την Σπάρτη Μ. Ασίας”, Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας, Αθήνα 1990
- 1914 DEPREMİ VE İKDAM GAZETESİNİN HABERLERİ
- AFAD TR ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ Αντιμετώπιση Καταστροφών και Εκτάκτων Αναγκών Προεδρία Τμήμα Σεισμών 03/10/1914

- 3 EKİM 1914 BURDUR DEPREMİ - AFAD Deprem Cemal SEZER* 1914 ISPARTA-BURDUR DEPREMİNDE HİLÂL-İ AHMER
- CEMİYETİ'NİN YAPMIŞ OLDUĞU YARDIMLAR Osman KOÇIBAY 1914 Burdur Depremi ile İlgili Bir Hatıra
- Στ. Καπλάνογλου, *Εκπομπή “Προγονικές εστίες Σπάρτη Μ. Ασίας”, Flash TV, 2012-2013.
- <https://docplayer.gr/208614154-I-sparti-tis-anatolis-ekdosi-tis-enoseos-spartis-mikras-asias.html>
- <https://docplayer.biz.tr/4092418-1914-isparta-burdur-depreminde-hilal-i-ahmer-cemiyeti-nin-yarpmis-oldugu-yardimlar.html>
- https://www.academia.edu/35068588/Hat%C4%B1ratlarda_1914_Burdur_Isparta_Depremi

ΕΛΛΗΝΕΣ και ΣΥΜΜΑΧΟΙ Η ευθύνη του Δυτικού Κόσμου

του Λουκά Π. Χριστοδούλου, Προέδρου ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. δήμου Ν. Ιωνίας

«Καθώς το αντιτορπιλικό ξεμάκρυνε από τη φοβερή σκηνή και το σκοτάδι έπεφτε, οι φλόγες που τώρα λυσομανούσαν σε μεγάλο μέρος της πολιτείας γινόταν ολοένα και πιο λαμπερές, παρουσιάζοντας μια σκηνή απαίσιων και μακάβριων ομορφιάς. Ωστόσο στην Καρχηδόνα δεν υπήρχε κανένας στόλος χριστιανικών πολεμικών που να ατενίζουνε μια κατάσταση που για αυτήν ήταν υπεύθυνες οι κυβερνήσεις τους. Ένα από τα δυνατότερα αισθήματα που πήρα μαζί μου από την Σμύρνη, ήταν το αίσθημα ντροπής γιατί ανήκα στο ανθρώπινο γένος»¹.

Η παραπάνω ομολογία του George Horton αποτυπώνει την απογοήτευση ενός υγιούς σκεπτόμενου ανθρώπου που έζησε τις τραγικές ώρες και μέρες μετά την είσοδο του τουρκικού στρατού στη Σμύρνη. Ένας διπλωμάτης εκφράζει τα αισθήματά του για τις αθλιότητες που είδε και συνεχίστηκαν μέχρι να βρεθούν πλοία και να απομακρυνθούν τα γυναικόπαιδα και οι ηλικιωμένοι από την προκουμαία της Σμύρνης. Για να τελειώσει γι' αυτούς το μαρτύριο που θα τους συνόδευε μια ζωή, με τραύματα ψυχικά και σωματικά που βέβαια δεν σβήστηκαν από την μνήμη τους ποτέ. Όσον αφορά τους άνδρες από 15-50 ετών που συνελήφθησαν αυτοί γνώρισαν τις εξοντωτικές πορείες στο άγνωστο, την εργασία στα **Τάγματα Εργασίας** «Αμελέ ταμπουρού» (*Amele Taburlari!*) και τις μαζικές δολοφονίες πέρα από κάθε λογική διεθνών κανόνων και συνθηκών.

Αλλά και ο Henry Morgenthau² θα δηλώσει λίγο αργότερα:

«Ο Τούρκος ήταν βάρβαρος, λαφυραγωγός. Νίκη για αυτόν σήμαινε να κατασυντρίβει και να λεηλατεί τους λαούς».

Ποια ήταν όμως η στάση των συμμάχων μας μετά τον Μάιο του 1919, όταν μας έδωσαν την άδεια να αποβιβαστούμε στη Σμύρνη; Φαίνεται ότι γρήγορα το μετάνιωσαν και άλλαξαν τη στάση τους. Ίσως να άλλαξαν πολύ γρήγορα και οι γεωπολιτικές συνθήκες. Η γρήγορη επικράτηση των Μπολσεβίκων στη Ρωσία ήταν ένα απρόσμενο γεγονός για την ευρωπαϊκή διπλωματία. Τους διευκόλυνε, βέβαια, η ήττα του Ελ. Βενιζέλου στις εκλογές της 1^{ης} Νοεμβρίου 1920, η παλιννόστηση του βασιλιά Κωνσταντίνου και η φιλοδοξία του Δημητρίου Γούναρη, που θεώρησε ότι έφτασε η ώρα να δοξαστεί και να διαγράψει το έργο του προκατόχου του. Έτσι, οι σύμμαχοί μας βρήκαν την ευκαιρία να απαγκιστρωθούν από τις υποχρεώσεις τους προς την Ελλάδα, αφού δεν εισακούστηκαν οι υποδείξεις τους για την μη επαναφορά του βασιλιά Κωνσταντίνου, ο οποίος ήταν πρόσωπο παντελώς ανεπιθύμητο-*Persona non grata*, για όλους. Επιπλέον, λησμονώντας, ιδιαίτερα μετά το 1920, ότι η Τουρκία ήταν στο μπλοκ των ηττημένων, προσπάθησαν ποικιλοτρόπως και με επί μέρους μυστικές συμφωνίες να εξασφαλίσουν τα ζωτικά τους οικονομικά συμφέροντα στην περιοχή της Μ. Ασίας.

Η εξωτερική πολιτική των ελληνικών κυβερνήσεων της περιόδου Νοεμβρίου 1920-Σεπτέμβριος 1922 στο θέμα της Μικρασιατικής Εκστρατείας ήταν σαφώς επιπόλαιη (ή ανεργάτιστη) και επικίνδυνη. Με εμφανή τα προβλήματα οικονομικής δυσπραγίας και χωρίς τη λήψη των επιθυμητών δανείων από το εξωτερικό, ήταν σίγουρο ότι αργά ή γρήγορα θα έρχονταν η κατάρρευση.

Η διχοτόμηση του νομίσιματος τον Μάρτιο του 1922 από τον Πέτρο Πρωτοπαδάκη, ήταν μία οικονομική ανάσα, αλλά μέχρι εκεί. Άλλωστε η απάντηση του Βρετανικού Υπουργείου Οικονομικών στον Δημήτριο Γούναρη για λήψη

1. George Horton (1859-1942). Ο τελευταίος Αμερικανός πρόξενος των Η.Π.Α. στη Σμύρνη που την εγκατέλειψε, ενώ είχε ξεσπάσει η μεγάλη φωτιά που κατέστρεψε το μεγαλύτερο μέρος της. Ήταν διπλωμάτης, ποιητής και φιλέλληνας.
2. Henry Morgenthau (1856-1946) ήταν Αμερικανός δικηγόρος, διπλωμάτης και επιχειρηματίας, Γερμανοεβραϊός στην καταγωγή, που συνδέθηκε στενά με το Προσφυγικό ζήτημα. Γεννήθηκε το 1856 στο Μάνχαϊμ της Γερμανίας και το 1865 μετανάστευσε στις ΗΠΑ. Το 1877 αποφοίτησε από τη Νομική σχολή του Πανεπιστημίου Κολούμπια όπου και άρχισε να δικηγорεί.

δανείου, δεν επιδέχονταν καμία ερμηνεία, αφού η στάση τους είχε αλλάξει: «...Αποτελεί πάγια πολιτική της Κυβέρνησης της Αυτής Μεγαλειότητας να μην μεσολαβεί μεταξύ ξένων κυβερνήσεων και πιθανών δανειστών στην Βρετανία, αφήνοντας τα ζητήματα αυτά να διακανονίζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν υπάρχει καμία πιθανότητα ενθάρρυνσης (δανειστών) από την κυβέρνηση της Αυτής Μεγαλειότητας για χορήγηση δανείου προς την Ελλάδα».

Από την άλλη πλευρά ο χρόνος κυλούσε υπέρ της Τουρκίας. Η Επανάσταση των Μπολσεβίκων τους έδωσε ένα ανέλπιστο σύμμαχο σε διπλωματικό και οικονομικό επίπεδο. Στις 16 Μαρτίου 1921, στη Μόσχα, υπογράφηκε ανάμεσα στη Μεγάλη Εθνοσυνέλευση της Τουρκίας και τη Ρωσική Σοβιετική Ομοσπονδιακή Σοσιαλιστική Δημοκρατία, η λεγόμενη «**Συνθήκη της Μόσχας**» ή «**Συνθήκη Αδελφοσύνης**».

Επικεφαλής της Ρωσίας ήταν ο Βλαντιμίρ Λένιν και επικεφαλής της Μεγάλης Εθνοσυνέλευσης της Τουρκίας ήταν ο Κεμάλ Ατατούρκ. Μετά την υπογραφή της Συμφωνίας παραδίδονται στους Τούρκους 10.000.000 χρυσά ρούβλια, από τα οποία τα 4.000.000 μεταφέρονται από τον Γιουσούφ Κεμάλ, τον Απρίλιο του 1921. (Το ποσόν 1.400.000 μεταφέρεται από τον Φρούνζε τον Δεκέμβριο του ίδιου χρόνου και η τελευταία αποστολή 3.500.000 παραδίδεται τον Μάιο του 1922). Η σοβιετική βοήθεια που παρασχέθηκε σε διάστημα λιγότερο από δύο χρόνια, αντιπροσώπευε ποσόν μεγαλύτερο από το σύνολο του ετησίου προϋπολογισμού της (κεμαλικής) Τουρκίας και το σύνολο των πολεμικών δαπανών δύο χρόνων!!!

Η διαμάχη Άγγλων και Γάλλων κατέληξε σε μυστική συμφωνία μεταξύ Γάλλων και Τούρκων, τη γνωστή ως «**Συμφωνία της Άγκυρας**», ή «**Συμφωνία Franklin-Bouillon**»³. Με την εν λόγω συνθήκη η Γαλλία ουσιαστικά τάχθηκε υπέρ των Κεμαλικών διαθέσεων προδίδοντας τον Ελληνικό Στρατό (αφού μέρος της συμφωνίας περιλάμβανε τη παράδοση πολεμικού υλικού στους Κεμαλικούς), ο οποίος τον Αύγουστο του ίδιου έτους είχε την αποτυχημένη εκστρατεία στο Σαγγάριο, ενώ είχε προσχωρήσει μέχρι το Πολατλί, στα περίχωρα της Άγκυρας. Μετά από τη σύναψη της εν λόγω συνθήκης υπάρχουν και μαρτυρίες σχετικά με Γάλλους στρατιωτικούς, οι οποίοι βρέθηκαν να πολεμούν μαζί με τους Κεμαλικούς εναντίον του Ελληνικού Στρατού, ενώ γαλλικά ατμόπλοια μετέφεραν πολεμικό υλικό στο λιμάνι της Αττάλειας και το παρέδιδαν στους τούρκους εθνικιστές⁴.

Αλλά και οι Ιταλοί είχαν τις δικές τους βλέψεις στη Μ. Ασία. Μετά την απόφαση των συμμάχων (Βρετανών, Γάλλων και Αμερικανών) για την αποστολή ελληνικού στρατού στη Σμύρνη, μια απόφαση που λήφθηκε με την απουσία τους, προσπάθησαν να επανέλθουν με δύο στόχους:

Πρώτον να κατασκευάσουν εμπορικό λιμάνι κοντά στην αρχαία Έφεσο, που θα ανταγωνίζονταν το λιμάνι της Σμύρνης και δεύτερον επέτρεψαν στους Τούρκους να διέρχονται από τις γραμμές τους, στην περιοχή των Σωκίων,

3. Από το όνομα του Γάλλου βουλευτή.

4. **Edward Hale Bierstadt**, *Η Μεγάλη Προδοσία, ο ρόλος των Μεγάλων Δυνάμεων στη Μικρασιατική Καταστροφή και στη Συνθήκη της Λοζάνης*, Νέα Σύνορα- Α. Λιβάνης, Αθήνα 1997, σ.163

«Εκτός της φιλίας- συμμαχίας μεταξύ Ιταλίας και Τουρκίας, έχουμε επιπλέον και Γάλλους αξιωματικούς να υπηρετούν υπό τουρκική σημαία, με ημερήσια εφημερίδα να δημοσιεύει και τα ονόματά τους. Η **Αθηναϊκή** δημοσιεύει κατάλογο των ονομάτων Γάλλων αξιωματικών που, μετά την υπογραφή της συμφωνίας Γαλλίας- Κεμάλ, ήρθαν σε επαφή με την Κυβέρνηση της Άγκυρας, για να υπηρετήσουν μετά την 1^η Ιανουαρίου 1922 στον Κεμαλικό στρατό με πολύ υψηλό μισθό. Ο κατάλογος αυτός είναι επίσημος και έφτασε στα χέρια της εφημερίδας μέσω της μυστικής υπηρεσίας ενός ξένου Υπάτου Αρμοστή στην Κωνσταντινούπολη, που ενδιαφερόταν ιδιαίτερα για τις δραστηριότητες της Γαλλίας και της Τουρκίας.

Συνταγματάρχες: Ζιλ Λεβασέρ, Γκιστάβ Μουζέν.

Αντισυνταγματάρχες: Σαρλ Μεγιάρ, Αλφρέντ Μιλέ,

Ταγματάρχες: Αρτίρ Πλιβιέ, Αντρέ Πικό, Σαντριέλ.

Λοχαγοί: Ρισάρ Φλομπέρ, Ερνέστ Τεγιάρ, Πολ Ντονέρ, Φρεντερίκ Γκαζαμπόν, Αντουάν Ρουσόλ, Ντε Γκρανλίκ Μπαζίλ ντε Γκραν, Μπερζινέ».

να επιτίθενται στους Έλληνες και κατόπιν να γυρνούν πίσω καλυπτόμενοι στην Ιταλική Ζώνη. Αυτό είχε εξοργίσει τον Γεώργιο Κονδύλη που λίγο έλειψε να επιτεθεί στους Ιταλούς.

Όπως σημειώνει ο Henry Morgenthau, καθώς προχωρούσε η ελληνική εκστρατεία, ήταν προφανές στους στρατιωτικούς κύκλους όλων των κρατών ότι οι Τούρκοι προμηθεύονταν συνεχώς λαθραία πυρομαχικά από την ιταλική βάση στην Αττάλεια. Το λαθρεμπόριο όπλων συνεχιζόταν αμείωτο μέχρι και τον Αύγουστο του 1921, οπότε μετά την επιστροφή του Βασιλιά Κωνσταντίνου στον θρόνο, το Ανώτατο Συμβούλιο της Ειρήνης δήλωσε ότι η Ελλάδα και η Τουρκία είχαν εμπλακεί σε «ιδιωτικό» [private] πόλεμο, στον οποίο η Βρετανία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Ιαπωνία θα παρέμεναν αυστηρά ουδέτερες⁵.

Η όλη στάση της Ιταλίας στο Μικρασιατικό ζήτημα ήταν πάντα αρνητική, αφού ήταν αντίθετη στα συμφέροντά της και συνεπακόλουθο αυτής ήταν ο βομβαρδισμός της Κέρκυρας και η κατάληψή της από τον ιταλικό στόλο στις 31 Αυγούστου 1923, γιατί θεώρησαν υπεύθυνη την Ελλάδα για την δολοφονία του Ιταλού Προέδρου της Επιτροπής Χαράξεως Ελληνοαλβανικών Συνόρων στρατηγού Tellini και των τεσσάρων συνεργατών του.

Αυτή την στάση αλλαγής των συμμάχων μας δεν ήθελε να την κατανοήσει η Κυβέρνηση των Αθηνών, γεγονός που συνδυάζεται με την περιοδεία του βασιλιά στη Μ. Ασία το 1921 και την εκστρατεία στο Σαγγάριο ποταμό, που είναι άγνωστο ποιος την αποφάσισε, αφού μετά την αποτυχία της, όλοι-πολιτικοί και στρατιωτικοί- έnipταν τας χείρας των.

Ίσως ο διθυραμβικός λόγος του Lloyd George στις 4 Αυγούστου 1922 στο Βρετανικό Κοινοβούλιο, που ξεσήκωσε θύελλα ενθουσιασμού στην Ελλάδα και τους δημιούργησε ψευδαισθήσεις, να προβλημάτισε τους Τούρκους και να επιτάχυνε την τουρκική επίθεση λίγες μέρες αργότερα, αφού ενδεχόμενα θα βρίσκονταν αντιμέτωποι με τους Βρετανούς⁶.

Προτίμησε έτσι η κυβέρνηση να θυσιάσει τα πάντα αντί να προσφύγει σε μια εναλλακτική λύση που, θα είχε μεν απώλειες, αλλά όχι την ολοκληρωτική καταστροφή και τον αφανισμό των χριστιανικών πληθυσμών από την Ανατολία, που ζώντας στις πατρογονικές τους εστίες αιώνες πριν δημιούργησαν ένα πολιτισμό 3.000 ετών.

Αλλά και η Αμερική, η οποία έψαχνε να βρει τρόπους να αναμιχθεί στην Ευρώπη και Ασία;

«Το 1922 ήρθε αντιμέτωπη με τις πρώτες ανησυχίες της γύρω από το πετρέλαιο. Η εξασφάλιση και η διατήρηση ξένων πετρελαικών αποθεμάτων αποτελούσε ήδη κεντρικό ζήτημα, για την εξωτερική πολιτική της χώρας. Οι κυρίαρχες οικονομικές τάξεις φοβόταν ότι η εγχώρια παραγωγή πετρελαίου θα διαρκούσε για μόλις ακόμη δέκα χρόνια, είκοσι στην καλύτερη των περιπτώσεων. Η ανησυχία λοιπόν αυτή είχε διαποτίσει τους πάντες: απασχολούσε τους ειδικούς στα πετρέλαια, τον Πρόεδρο, το Κογκρέσο, τις ένοπλες δυνάμεις, την κοινή γνώμη... Η ισορροπία δυνάμεων μεταβαλλόταν. Η Αμερική που είχε αρχίσει να διαμορφώνεται το 1922 δεν ήταν η Αμερική του 1914⁷».

Πολύ εύστοχα ο Λόρδος Morley⁸ έκανε το πετυχημένο σχόλιο, για τον τρόπο με τον οποίο οι Τούρκοι πάντα επωφελούνται από τα συγκρουόμενα συμφέροντα και τις αντιζηλίες των χριστιανικών δυνάμεων⁹:

«Αυτή η περίεργη πάλη μεταξύ Οθωμανών και Χριστιανών μεταβλήθηκε σταδιακά σε πάλη ανάμεσα στις χριστιανικές δυνάμεις της βόρειας και της δυτικής Ευρώπης για το ποιά θα πρωτοστρέψει τα βασιανιστικά προβλήματα της Ανατολής προς όφελος των δικών της προσωπικών φιλοδοξιών».

Συμπέρασμα:

Μετά τη Συνθήκη Ειρήνης του 1919, οι Γάλλοι και οι Ιταλοί ήταν σύμμαχοι των Τούρκων και τους προμήθευαν όπλα και ηθική υποστήριξη. Οι Βρετανοί δεν προσέφεραν καμία βοήθεια στους Έλληνες, αλλά αρκούσαν στη δημοσίευση περιγραφών των φοβερών γεγονότων, που είχαν λάβει χώρα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Οι Αμερικανοί απέκτησαν τη φήμη των φιλότουρκων, των πραγματικών φίλων που τελικά, χάρη σε αυτή τη φιλία, θα πετύχαιναν την άδεια για την υλοποίηση μεγάλων αναπτυξιακών σχεδίων, τα οποία θα είχαν ως αποτέλεσμα να τους δοθεί για την ανάπτυξη της Τουρκίας και εντελώς συμπτωματικά θα γέμιζαν και ορισμένα αμερικανικά πορτοφόλια¹⁰.

Η Ελλάδα έτσι βρέθηκε σε μία δίνη διεθνών ανακατατάξεων, χωρίς να έχει κάποιο σχέδιο, κάποια στρατηγική. Οι «Σύμμαχοι» του 1919 δεν ήταν πλέον «οι Σύμμαχοι» του 1922. Είχαν αλλάξει οι γεωπολιτικές συνθήκες, (ή γεγονός) κάτι που δεν είχαν αντιληφθεί οι ελληνικές κυβερνήσεις μετά το 1920 και έτσι οδηγήθηκαν στην απομόνωση και στην Μεγάλη Καταστροφή, με τα γνωστά επακόλουθα για τον Ελληνισμό της Ανατολής.

5. George Horton: «Η μάστιγα της Ασίας». Βιβλιοπωλείον της «Εστίας». Αθήνα 2010. Σελ. 318.

6. Ετήσια Έκθεση Βρετανικής Πρεσβείας Αθηνών, 1922.

7. Λου Γιουρένεκ: «Η μεγάλη φωτιά. Σύμψη. Σεπτέμβριος 199». Εκδόσεις Ψυχογιός. Σελ. 88 και 288.

8. Λόρδος Morley (1838-1923) σπούδασε νομικά στα πανεπιστήμια της Οξφόρδης, του Καίμπριτζ και της Γλασκώβης. Υπήρξε δυο φορές Υπουργός Ιρλανδίας και το 1905 ορκίστηκε Υπουργός Ινδιών και παρέμεινε στη θέση για 5 χρόνια.

9. George Horton: «Η μάστιγα της Ασίας». Βιβλιοπωλείον της «Εστίας». Αθήνα 2010. Σελ. 162.

10. George Horton: «Η μάστιγα της Ασίας». Βιβλιοπωλείον της «Εστίας». Αθήνα 2010. Σελ. 184.

Προτομή Απόστολου Μαγγανάρη στον Δήμο Ν. Σμύρνης

Στις 13 Οκτωβρίου 2021 στη πλατεία Χρυσοστόμου Σμύρνης και Εθνικής Μνημοσύνης έγιναν τα αποκαλυπτήρια της προτομής του Απόστολου Μαγγανάρη την οποία φιλοτέχνησε ο γλύπτης Γιάννης Γεωργακάκης.

Ομιλητές στη τελετή ήταν ο Δήμαρχος Ν. Σμύρνης Σταύρος Τζουλάκης, ο πρόεδρος της Εθνικής Εταιρείας Λογοτεχνών καθηγητής Γιώργος Ζώρας, ο πρόεδρος της Ένωσης Συντακτών Περιοδικού και Ηλεκτρονικού Τύπου Θέμης Μπερεδήμας και ο πρόεδρος των φοιτησάντων στην Ευαγγελική σχολή Σμύρνης Γιώργος Δρακόπουλος.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ της δημοσιογραφίας, πρύτανης, Ιωνάς άρχοντας, άνθρωπος των περιοδικών, είναι μερικά από τα επίθετα που προσπορίστηκαν στον Απόστολο Μαγγανάρη.

Ο Απόστολος Μαγγανάρης γεννήθηκε στη Σμύρνη το 1904. Απόφοιτος της περιώνυμης Ευαγγελικής Σχολής Σμύρνης το 1921, σπούδασε στο πανεπιστήμιο Χούμπολτ στο Βερολίνο Πολιτικές Επιστήμες και όταν εγκαταστάθηκε μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή στην Αθήνα σπούδασε Νομικά.

Με τη λογοτεχνία ασχολήθηκε από 14 χρόνων, δημοσιεύοντας στίχους, μεταφράσεις και πεζά στα πιο αξιόλογα περιοδικά της Ιωνίας, όπως η «Νέα Ζωή» που χρημάτισε αρχισυντάκτης για 18 χρόνια, «Εστίαδα», ο «Λόγος» της Πόλης και της Ελλάδας, «Νουμάς», «Μούσα», «Εσπερος», «Πινόη», «Μακεδονικά Γράμματα», «Η Ελληνική Επιθεώρηση», τα «Ελεύθερα Γράμματα», «Αιολικά Γράμματα», «Νέα Εστία» κ.α. Στην «Ελληνική Επιθεώρηση» χρημάτισε αρχισυντάκτης το 1927. Μετά τις σπουδές στη Γερμανία και ψάχνοντας να βρει τους δικούς του στο Βουκουρέστι, παρέμεινε για λίγο και εξέδωσε το λογοτεχνικό περιοδικό «Στοά».

Ο ποιητής

Κυκλοφόρησε 15 ποιητικές συλλογές από τις οποίες πολλές σε δύο και τρεις εκδόσεις. Η πρώτη ποιητική συλλογή εξεδόθη στη Σμύρνη το 1920 με τον τίτλο «Στα δεσμά του στίχου». Ακολουθούν το

«Ταξίδι» (1924) στην Αθήνα με πρόλογο του Τέλλου Άγρα, «Στον πρώτο σταθμό» (1929), «Ο άλλος δρόμος» (1944), «Διαδρομή» (1970) βραβείο Ακαδημίας Αθηνών, «Ο κύκλος του ταξιδιού» (1973), «Εν έτι 2000 και» (1974), «Δωδεκασπόνδυλα» (1975), «Γουοντερματζικά» (1976), «Θυρεοί» (1978), «Ύψη και στίλ» (1979) και β' τόμος το 1980, «Η άλλη γραφή» (1981), «Λίμπιντο» (1983).

Η ποιητική ανθολογία «Θρήνοι και Παινήματα για τις Χαμένες Πατρίδες» σε συνεργασία με τη σύζυγο του Καίτη Μαγγανάρη (1988). Τέσσερα πεζά «Τελευταία των ρομαντικών» (1939), «Πάστωρ Χ» (1945), «Τα μαύρα πουλιά» (1931), «Ηρόστρατος» (1937).

Πολλά ποιήματα μεταφράστηκαν στα ιταλικά, γερμανικά, αγγλικά, γαλλικά, πολωνέζικα, ρουμάνικα, ουγγαρέζικα, βουλγάρικα και ισπανικά. Από 17 χρόνων δημοσίευσε ξένους θεατρικούς ποιητές και συγγραφείς.

Όλες τις ποιητικές συλλογές του τις κοσμούν χαρακτηριστικά και σχέδια κορυφαίων ζωγράφων, Κοντόπουλου, Τάσσου, Βαρλάμου, Βαρδακώστα, Ορφανίδη, Μαγκανάρη κ.α. Δύο ποιητικές συλλογές κυκλοφόρησαν στα ιταλικά σε μετάφραση των καθηγητών Νίκα και Φυρίγγου.

Μεγάλη η προσφορά του στα ελληνικά γράμματα, τη λυρική, πληθωρική, κλασική και ορθολογική ποίηση του για την οποία γράφτηκαν εγκωμιαστικές κριτικές. Μελέτες για το έργο του κυκλοφόρησαν σε βιβλία και είναι οι εξής: «Αποδημία για το μηδέν» (1980) του Τάσου Αναγνώστου, «Αγάπη στον Άνθρωπο», «Ανθρωπιά στην Αγάπη» (1982) του Μήτσου Κατσίμη, «Δοκιμές» (1979) του Δημήτρη Κεράνη και «Η συμβολή του Μαγγανάρη στον Τύπο» (1984) του Δημήτρη Χανού.

Ο δημοσιογράφος

Στη δημοσιογραφία μπήκε επαγγελματικά το 1928, αρχισυντάκτης στο περιοδικό «Εβδομάς» και σταδιοδρόμησε επί δεκαετίες. Πληθωρικό και επίπονο έργο. Από το 1919, έφηβος μαθητής πήγε στο Εσκή Σεχίρ και έκανε ρεπορτάζ που δημοσιεύτηκαν πρωτοσέλιδα στον

«Ελεύθερο Τύπο» του Ανδρέα Καβαφάκη. Από κει και πέρα ίδρυσε ή διεύθυνε τα σημαντικότερα περιοδικά ποικίλης ύλης: «Φαντάζιο» (1929), «Ατλαντίς» (1935), «Μπουκέτο» (1935), «Μάσκα» (1935-1938) που αποτέλεσε σταθμό στον αστυνομικό περιοδικό Τύπο με καθαρά αστυνομικά μυθιστορήματα και περιπέτειες, λογοτεχνικό είδος που διαβάζονταν από αναγνώστες όλων των διανοητικών τάξεων. Ο τίτλος αποτελείτο από τα αρχικά του Απόστολου Μαγγανάρη και του Βησσαρίωνα Σκαλαίου (Μα-Σκα) και τυπώνονταν σε κυλινδρικό πιεστήριο στα πρότυπα των αμερικάνικων περιοδικών και ο Μαγγανάρης με ένα κλισέ τύπωνε πολλά χρώματα όφσετ. Έχουν γραφτεί πολλές μελέτες για τη «Μάσκα». Ακολουθούν «Θησαυρός» (1938), που κατάκτησε το πλατύ κοινό κρατώντας για αρκετές δεκαετίες τα σκήπτρα της πρώτης κυκλοφορίας επισκιάζοντας κάθε άλλο περιοδικό. Μετά τη κατοχή το «Ρομάντζο» με αλλαγή σχήματος πραγματικό κόσμημα εμφάνισης και τους εκλεκτότερους συνεργάτες.

Ακολουθούν «Άσσος», «Αράχνη» και «Σφίγγα» όλα αστυνομικά, «Αριστούργημα» (1939), «Μιμόζα» (1947), «Το τραστ του γέλιου» (1950), το «7» (1950), ο «Ταχυδρόμος» (1954), ο «Αιών του ατόμου» επιστημονικό (1957), «Θεατής» (1958) κ.α. Την σατυρική εφημερίδα «Σκούπα» το 1946 με ψευδώνυμο Μ. Τόλης, την επαγγελματική εφημερίδα σε ταμπλόιντ «Τετάρτη Εξουσία» (1957).

Εργάστηκε παράλληλα ως αρχισυντάκτης στις εφημερίδες «Ελεύθερος Άνθρωπος», «Ανεξάρτητος», «Ελεύθερος Λόγος», «Μάχη», «Αθηναϊκή», «Τα Νέα» (1952-70) και στην «Ελευθεροτυπία» όπου από την έκδοσή της έως το 1983 κρατούσε δική του στήλη. Εισηγάγε το αστυνομικό περιοδικό και το «Βιβλίο της τσέπης» που ήταν και δικός του τίτλος.

Ονόμασε τις δύο μεσαίες σελίδες «Σαλόν» ονόμασε τις σταυρωτές λέξεις σε «σταυρόλεξο». Καθιέρωσε τη δημοτική στα προπολεμικά περιοδικά και μερικώς στις

εφημερίδες. Θεωρείται ο άσσος στη σελιδοποίηση. Επέβαλλε τις ελληνικές αντί των μεταφράσεων, το ελληνικό διήγημα, τις ελληνικές έρευνες, τα ρεπορτάζ στον ελληνικό χώρο κ.α. Ανέβασε τον περιοδικό Τύπο σε ευρωπαϊκά επίπεδα.

Ο αγωνιστής

Η προσωπική του καριέρα υπήρξε πολυμερής και πολυσήμαντη αφού διηύθυνε δυο και τρία έντυπα ταυτόχρονα πάντα με μεγάλες κυκλοφορίες. Ανέδειξε και προώθησε πολλούς φτασμένους σήμερα λογοτέχνες, σκιτσογράφους, γελοιογράφους, συγγραφείς και δημοσιογράφους. Βοήθησε πολλούς άσημους να βγουν στην επιφάνεια.

Έλαβε μέρος στην Εθνική Αντίσταση, 1941-1944 στον παράνομο Τύπο. Από τα ιδρυτικά μέλη του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΛΔ και από τα πρώτα μέλη του ΕΑΜ. Έκανε τη πρώτη δημοσιογραφική απεργία στο περιοδικό «Εβδομάς» (1931).

Ο περιοδικός Τύπος και η ελληνική δημοσιογραφία του οφείλουν πολλά. Δίδαξε σε δημοσιογραφικές σχολές και έλαβε μέρος σε δημοσιογραφικά συνέδρια.

Ο συνδικαλιστής

Το 1935 ίδρυσε την Ένωση Συντακτών Περιοδικού Τύπου, τη μετέπειτα ΕΣΑΤ, της οποίας χρημάτισε επί τριάντα χρόνια πρόεδρος και γενικός γραμματέας. Ως συνδικαλιστής διακρίθηκε και τιμήθηκε κατακτώντας τίτλους. Πρόεδρος του Συνδικάτου Τύπου Αθηνών, Αντιπρόεδρος της Ομοσπονδίας Εργαζομένων στον Τύπο Ελλάδος. Αντιπρόεδρος δύο περιόδους της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και μέλος του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου. Συνεργάστηκε στην ελληνική ραδιοφωνία από την ίδρυση της με πλήθος εκπομπών από σκετς, χρονογραφήματα, επιθεωρήσεις κ.α.

Συνιδρυτής του Ραδιοφωνικού Σταθμού των Ενόπλων Δυνάμεων με τον Πέτρο Καβούρη.

Ο θεατρογράφος

Από το 1930 ασχολήθηκε με το θέατρο ανεβάζοντας κωμωδίες και επιθεωρήσεις. Σημαντική πτυχή της προσωπικότητας του Μαγγανάρη ήταν και η συμβολή του στη δημιουργία της νεοελληνικής επιθεώρησης με έμφαση στη πολιτική σάτιρα. Μόνος και με συνεργασίες ευτύχησε να δει τα έργα του να παίζονται και να τραγουδιούνται από τους αρίστους του είδους από τη πρώτη κιόλας επιτυχία στη «Ρουκέτα» που παρουσιάστηκε ολόκληρο το καλοκαίρι του 1930 στο θέατρο «Μοκαντόρ» με θίασο τους Μαυρέα, Ιατρίδη, Κυριακό, Σπαρίδη, Σωτ. Ιατρίδου, Λαζαρίδου, Γκιουζέπε, Χριστοφορίδου, Νικολέσκου κ.α.

Η περίφημη αλατιέρα το 1932 που πρωτοεμφανίζεται η Ρένα Ντόρ και που η Μαρίκα Νέζερ τραγουδούσε το πασίγνωστο και κλασικό πια σήμερα «Είχαμε κι είχαμε και τι δεν είχαμε στη Σμύρνη εκεί».

Το πεζό «Τα μαύρα πουλιά» (1932), «Η πρόγκα», «Η Αθήνα γελά» σε συνεργασία με τους κορυφαίους Σμυρνιούς συγγραφείς Λαίλιο Καρακάση και Νίκο Λώρη όπου πρωτοεμφανίστηκε η Σοφία Βέμπο ερμηνεύοντας το τραγούδι «Τσιγγάνα Μαυρομάτα». Το «Μπουμπούκι», «Δικτατόρισα», «Κοκέτα», τη μουσική σάτιρα «Πιπεριά» σε συνεργασία με τον Βαγγέλη Μπέζο, τον Κώστα Κιούση, τον Πάνο Παπαδόγκα κ.α.

Στο «Μπουμπούκι» έκανε τη πρώτη του εμφάνιση ο Μενέλαος Θεοφανίδης και πρωταγωνιστούσαν ο Ορέστης Μακρής, η Μαντινιού, η Νέζερ τραγουδούσε και ο μεγάλος μας βαρύτονος Νίκος Μοσχονάς πριν γίνει παγκοσμίως γνωστός. Ο Μακρής στο γνωστό τύπο του μπεκρή λανσάρισε το πολυτραγουδισμένο «Ρετσίνα μου αγνή», «αγάπη μου ξανθιά κεχριπαρένια»

και η Κούλα Γκιουζέπε το πασίγνωστο σατιρικό «Δημοπρατήριο και Γιουσουρούμης», «Δημοψήφισμα» (1936) με τους Αυλωνίτη, Μαυρέα, Σύλβα, Βερώνη Δράκου.

Στο θέατρο «Βρετάνια» στη διάρκεια του αλβανικού πολέμου ανέβασε το «Κορόδο Μουσολίνι» και το «Μπενίτο Φινίτο» και στο «Κεντρικό» τα «Ελληνόπουλα εν δράσει».

Ακολουθούν οι κωμωδίες «Η ανιψιά μου η Σουζάνα», «Παντρεμένος ανύπαντρος», «Η γυναίκα μου, ο άντρας της κι εγώ», το 1964 την επιθεώρηση «Παρίσι Καστρί, εκλογές και ξυστρί» κ.α.

Μέλος της Εταιρείας Ελλήνων Θεατρικών Συγγραφέων από το 1934. Χρημάτισε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου για μια δεκαπενταετία (1970-1985) και γενικός γραμματέας στο θεατρικό μουσείο το 1982-84.

Πρόεδρος ή εισηγητής των εξεταστικών επιτροπών στις δραματικές σχολές όλης της Ελλάδας από το 1964.

Γενικός γραμματέας της Άδειας Εξασκήσεως Επαγγέλματος Ηθοποιού 1964. Εδώ εξαιρούμε τη συμβολή του που με τη ψήφο του καθιερώθηκαν οι 9 παραστάσεις στο θέατρο αντί των 12 και 14 που ίσχυαν μέχρι τότε. Πολυσχιδής η προσφορά του στα θέματα του κινηματογράφου, μέλος επί 20 χρόνια του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης κριτικών και προκριματικών επιτροπών. Μέλος της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Ελέγχου Ταινιών, της Απονομής Κρατικού Βραβείου Θεάτρου.

Στο πρώτο συνέδριο Ελληνικού Κινηματογράφου μίλησε για τις σχέσεις 7ης τέχνης και Τύπου.

Αντιπρόεδρος της Στέγης Γραμμάτων και Καλών Τεχνών 1974-81. Ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας Λογοτεχνών, χρημάτισε και μέλος του Δ.Σ. κ.α.

Βιβλιογραφικά στοιχεία περιλαμβάνονται σε ελληνικές και ξένες εγκυκλοπαίδειες.

Στις 2 Σεπτεμβρίου 2021, απεβίωσε ο μεγάλος μουσικοσυνθέτης Μίκης Θεοδωράκης με ρίζες Μικρασιάτικες και ο Παντελής Ωρολογάς, έγραψε το παρακάτω ποίημα:

ΒΕΒΑΙΑ, ΚΑΝΕΝΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΥΧΕΡΟΣ.
(Ευριπίδης, Ιφιγένεια εν Αυλίδι)

Θρήνος για τον Μίκη

Χάρε δρεπανοφόρε, γιόρτασε, χόρεψε, στήσε πανηγύρι,
για και το γερασμένο κορμί του δοξασμένου Μίκη,
τον βράχο της Ρωμιοσύνης, στα μαρμαρένιες αλώνια,
λύγιες, γονάτισες, δίχως φωνή να βγάλει.

Από του Αχέροντα τα παγωμένα νερά το έσυρες στις ανήλιαγες σπηλιές σου,
για και ο θεός Απόλλωνας έκρινε, πως ήρθε η ώρα αιώνια να ξεκουραστεί.
Κάτσε και σκέψου χάροντα σε άνιση μάχη νίκης, μόνο το φθαρτό κορμί του,
Ο ανθός της μουσικής μας, αιώνια θα ζει στις καρδιές των Ελλήνων.

Στα μαύρα έντυσες τους Έλληνες, για, με σειρά παιάνων,
τα τραγούδια του Μίκη ξεσήκωναν τους λαούς.
Πάλης ξεκίνημα, κι εσύ λαέ βασανισμένη μην ξεχνάς τον φασισμό, Canto General,
γιατί για των λαών τον πόθο για λευτεριά αγωνιζόταν.

Στα μαύρα έντυσες τους Έλληνες, τα ερωτικά τραγούδια του,
παθιασμένα, τον μαγικό έρωτα εξυμνούσαν.
Νύχτα μαγικιά, η αγάπη είναι φωτιά,
γιατί του λαού του, τον ερωτικό οίστρο κελαηδούσε.

Στα μαύρα έντυσες τους Έλληνες, τα τραγούδια για την φτωχολογιά,
δύναμη στην πάλη για την ζωή σκορπούσαν.
Βρέχει στην φτωχογειτονιά, Αυτήν την γειτονιά.
Στα μαύρα έντυσες τους Έλληνες, τα ορχηστρικά, οι όπερες, οι συνθέσεις
για αγάπη, ειρήνη, δικαιοσύνη μιλούν, άρωμα Ελλάδας μοσχοβολούν.

Κι ο λαός βουβός, κλαμένος, θλιμμένος τον αποχαιρετά.
Στεφάνια του στέλνει, για με αξιοσύνη τραγούδησε τους καημούς του.

Και σεις Κρητικές, Μανιάτισσες, Πόντιες, μοιρολογίστρες,
από τα μαύρα σας τσεμπέρια απαλλαγείτε
και με ανάκατα μαλλιά μοιρολογήστε αυτό
που από αιώνες πίσω το γένος μας καλά γνωρίζει.

Αυτός ο λαός τον λαμπρό δρόμο των Ολυμπίων τον οδηγεί να διαβεί,
ανταμοιβή να λάβει πρέπει, άγαλμα περίφημο να του στηθεί.
Άξιο και θαυμαστό γέννημα της Ελλάδας.

Καταβοδώνοντας την βάρκας σου με το δαφνοστεφανομένο κορμί,
ας βροντοφωνάξουμε, χάροντα αδάμαστε, γιόρτασε, χόρεψε στήσε πανηγύρι,
για γνώρισε του δοξασμένου Μίκη σέρνεις το κορμί
και μαζί με τους τρανούς περίοπτη θέση του αρμόζει.

ΣΙΓΟΥΡΑ ΤΟ ΝΑ ΠΕΘΑΙΝΕΙΣ ΕΝΔΟΞΑ ΕΙΝΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΧΑΡΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ.
Αισχύλος, Αγαμέμνων

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Έφυγε από τη ζωή την Δευτέρα 4 Οκτωβρίου, σε ηλικία 89 ετών η Πρόεδρος του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού Ουρανία Εφραίμογλου, σύζυγος του αείμνηστου Λάζαρου Εφραίμογλου, μαζί με τον οποίο εμπνεύστηκαν και δημιούργησαν το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού.

Η Ουρανία Εφραίμογλου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1932. Αποφοίτησε από την Ιόνιο Σχολή Θηλέων, ενώ, παράλληλα, φοιτούσε στη Γαλλική Ακαδημία και στο Ινστιτούτο Γκαίτε. Το 1951 εισήχθη στο Pierce College, από όπου αποφοίτησε το 1954 με δίπλωμα Εμπορικών Σπουδών. Εργάστηκε εθελοντικά για 10 χρόνια στη Χ.Ε.Ν. Αθηνών και στον «Όμιλο Εθελοντών».

Το 1961 παντρεύτηκε τον Λάζαρο Εφραίμογλου με τον οποίο απέκτησαν έναν γιο, τον Δημήτρη Εφραίμογλου. Το 1962 δημιούργησαν με τον Λάζαρο Εφραίμογλου την Εστία Κοριτσιού «Φιλοθέη η Αθηναία», δομή φιλοξενίας ανήλικων κοριτσιών. Το 1980 εκπαιδεύτηκε στο «Αθηναϊκό Κέντρο Μελέτης του Ανθρώπου» (ΑΚΜΑ), το οποίο ιδρύθηκε από τον Γιώργο Βασιλείου - επί σειρά ετών Πρόεδρο της Παγκοσμίου Εταιρείας Κοινωνικής Ψυχιατρικής - και τη Βάσω Βασιλείου. Από το 1984 έως το 2018, προσέφερε εθελοντικά τις υπηρεσίες της στο ΑΚΜΑ, επί 34 συναπτά έτη, ενώ, παράλληλα, ήταν Γενική Γραμματέας του Δ.Σ. έως το 2019.

Το 1993, ίδρυσαν με τον Λάζαρο Εφραίμογλου το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, έναν πρωτοπόρο πολιτιστικό και ερευνητικό φορέα στη χώρα, με σκοπό την ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης, με τη χρήση νέων τεχνολογιών.

Από τον θάνατο του Λάζαρου Εφραίμογλου, το 2013, διετέλεσε Πρόεδρος του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού και ήταν Ισόβιος Εταίρος της Αρχαιολογικής Εταιρείας. Έχει βραβευθεί από την Ακαδημία Αθηνών με το Αργυρό Μετάλλιο της Τάξης των Ηθικών και Πολιτικών Επιστημών. Επίσης, έχει βραβευθεί για το φιλανθρωπικό και το κοινωνικό της έργο με το Alumni Achievement Award από το American College of Greece, από το Πολεμικό Ναυτικό, από τον Σύλλογο Αποφοίτων του Αμερικανικού Κολλεγίου Αθηνών και από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Τρικολώνων και ανακηρύχθηκε Μεγάλη Ευεργέτιδα της Στεμνίτσας.

Η εξόδιος ακολουθία της Προέδρου του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού Ουρανίας Εφραίμογλου πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 7 Οκτωβρίου 2021, στις 11:00 π.μ., στο Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών.

Την Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας, εκπροσώπησε ο Γεν. Γραμματέας Σταύρος Παπαγερασίμου.

ΕΤΗΣΙΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΥ ΘΥΣΙΑΣΤΗΚΑΝ ΣΤΗ Μ. ΑΣΙΑ

Την Κυριακή, 27 Ιουνίου 2021 και ώρα 10 π.μ. στον Ιερό Ναό Αγίων Αναργύρων Ν. Ιωνίας, πραγματοποιήθηκε Αρχιερατικό Μνημόσυνο στη μνήμη των Ελλήνων που θυσιάστηκαν στη Μικρασιατική Εκστρατεία και την επακολούθησα καταστροφή του 1922 αλλά και στη μνήμη των Ιδρυτών, των διατελεσάντων Προέδρων και μελών των Διοικ. Συμβουλίων και Εξελεγκτικών Επιτροπών του Συλλόγου καθώς και των αναγορευθέντων για την ηθική και υλική προσφορά Μεγάλων Ευεργετών, Ευεργετών και Δωρητών.

Επίσης πραγματοποιήθηκε ο πανηγυρικός εορτασμός της Σύναξης της Ιεράς Θαυματουργού Εικόνας της Παναγίας της Διασωζούσης εκ της Σπάρτης Μικράς Ασίας και πάντων των εν Ιωνία, Καππαδοκία, Πισιδία και Νέας Ιωνία τιμωμένων Αγίων.

Ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Ν. Ιωνίας και Φιλαδελφείας κ. Γαβριήλ στην ομιλία του αναφέρθηκε στο Ευαγγελικό ανάγνωσμα της ημέρας (Ματθ. ι' 32-33, 37-38, ιθ' 27-30) καθώς και στην εορταστική ευκαιρία της Συνάξεως της Ιεράς θαυματουργού Εικόνας της Θεομήτορος και των Αγίων προστατών της προσφυγικής Ιεράς Μητροπόλεως, που υπενθυμίζει σε όλους τόσο την πλούσια ιστορία του Μικρασιατικού πολιτισμού, όσο και την αδιάσπαστη ενότητα μεταξύ των προγόνων και των επιγόνων της Ιωνικής γης.

Ο Πρόεδρος της Ένωσης Σπάρτης Μ. Ασίας Λουκάς Χριστοδούλου στην ομιλία του, αναφέρθηκε στο ιστορικό της θεμελίωσης της πόλης που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 1923 και φέτος συμπληρώνονται 98 χρόνια από την ιστορική εκείνη μέρα.

Παρέστησαν η Δήμαρχος Δέσποινα Θωμαΐδου, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Κων. Κουλούρης, οι Αντιδήμαρχοι Γκέλυ Σακκαλόγλου, Αντ. Καρβουνιάρης, Ελ. Χατζή, Βασ. Σπηλιωτόπουλος, η δημοτική σύμβουλος και Πρόεδρος του ΚΕ.ΒΡΕ.ΦΟ Ελένη Γρίβα, ο δημοτικός σύμβουλος Βασ. Χριστοδούλου, τα μέλη του Διοικ. Συμβουλίου της Ενώσεως Σπάρτης Μ. Ασίας, Πρόεδροι και εκπρόσωποι Πολιτιστικών και Προσφυγικών σωματείων της Ν. Ιωνίας και πλήθος κόσμου.

Καταθέσεις στεφάνων σε Εθνικές Επετείους και Μικρασιατική Μνήμη

13 Ιουνίου 2021. Ημέρα μνήμης των Ινεπολιτών-Κασταμονιτών. Την Ένωση Σπάρτης εκπροσώπησε το μέλος του Δ.Σ. Σταύρος Παπαγερασίμου, με την κατάθεση στεφάνου στο Μνημείο των απανταχού Ινεπολιτών-Κασταμονιτών, στην Πλατεία Ινεπόλεως.

19 Σεπτεμβρίου 2021. Ημέρα μνήμης της Μικρασιατικής Καταστροφής. Την Ένωση Σπάρτης εκπροσώπησε το μέλος του Δ.Σ. Νικόλαος Παντελίδης, με την κατάθεση στεφάνου στη προτομή του Πατάρων Μελετίου, στην εκκλησία του Αγ. Γεωργίου στην Ελευθερούπολη.

28 Οκτωβρίου 2021. Εθνική επέτειος του ιστορικού ΟΧΙ. Την Ένωση Σπάρτης εκπροσώπησε το μέλος του Δ.Σ. Έλσα Παναγιωτάκη-Σφυράκη, με την κατάθεση στεφάνου στο άγαλμα της Μάνας.

Μια συνέντευξη με τον Γεώργιο Μάνο

Συγγραφέα και Ιστορικό Ερευνητή

- Τι σας παρακίνησε να γράψετε τρία βιβλία για τις χαμένες Πατρίδες;

Με παρακίνησε η προσφυγική μου καταγωγή και τα παιδικά μου ακούσματα. Σαν παιδί, δεν είχα την τύχη να ακούσω παραμύθια. Όλοι γύρω μου ήταν πρόσφυγες και μόνο για τη χαμένη τους πατρίδα ήθελαν να κουβεντιάσουν. Στις παρέες, στα νυχτέρια, στις χαρές και στις λύπες, η κουβέντα αργά ή γρήγορα πήγαινε «στην Πατρίδα» και η θύμηση έτρεχε εκεί, στις ρίζες τους. Συχνά, ο κόμπος στο λαιμό τους έπνιγε, τα μάτια βούρκωναν και η κουβέντα κοβότανε στη μέση.

Ακούγοντας αμέτρητες φορές τις ίδιες ιστορίες, με την ίδια αγιάτρευτη νοσταλγία, άρχισα ασυναίσθητα, από παιδί, να περπατάω κι εγώ στα δικά τους σοκάκια. Έμαθα για τη ζωή τους, τη γεμάτη πολέμους, ξεριζωμούς και πεθαμούς. Για τα έθιμα και τις παραδόσεις τους, που με κάθε τρόπο προσπαθούσαν να τα μπολιάσουν στον καινούργιο τόπο. Για τους ανθρώπους τους που χάθηκαν μέσα στην παραζάλη του ξεριζωμού και «μέχρι τα σήμερα δεν είχαμε καμιάν είδηση, άμα ζούνε ή απόθαναν». Μα και για τους άλλους, που «απόμειναν παραχωμένοι στην Πατρίδα κι από τότες μήτε παπάς τούς διάβασε μήτε κερί τους άναψε κανείς».

Τα χρόνια σιγά σιγά γέμισαν, κι αυτοί, που άθελά τους υπήρξαν πρωταγωνιστές της πιο πικρής και τραγικής σελίδας της ιστορίας μας, άρχισαν ένας ένας να φεύγουν. Μα δεν έφευγαν μόνοι τους! Έπαιρναν μαζί τους, στη λησμονιά, την ιστορία τους, τη γλώσσα τους, τα έθιμά τους, τις παραδόσεις τους και όλα όσα, μικρά και μεγάλα, σήμαινε γι' αυτούς η λέξη «Πατρίδα».

Η διαπίστωση, ότι μέρα με την ημέρα γινόμαστε φτωχότεροι, έφερε στην επιφάνεια ένα παλιό μου όνειρο, που όλο το ανέβαλα. Να καταγράψω τα βιώματα, τους καημούς και τον πόνο των προσφύγων, και να περισώσω ό,τι μπορούσε, ακόμα, να περισωθεί «για την Πατρίδα» και τη ζωή των δικών μου τουλάχιστον ανθρώπων. Έτσι, για να ξέρουν τα παιδιά μου ποια είναι η φύτρα τους.

Τα ακούσματα που είχα ήταν πολλά, αλλά δεν έφταναν για να δοθεί μια ολοκληρωμένη εικόνα της κρίσιμης περιόδου 1870-1924. Το 1996 πήρα ένα δημοσιογραφικό κασετόφωνο και άρχισα να καταγράφω τη ζωή των γερόντων που ήταν ακόμα ζωντανοί. Παράλληλα άρχισα να ψάχνω σε εφημερίδες, περιοδικά και ιστορικά βοηθή-

ματα, για να εντάξω τα προσωπικά και οικογενειακά τους βιώματα μέσα στα μεγάλα ιστορικά γεγονότα που σημάδεψαν τη ζωή τους. Η έρευνα σιγά σιγά απλώθηκε σε όλη την καθ' ημάς Ανατολή. Στον Πόντο, την Ανατολική Θράκη, τη Μικρά Ασία, τη Βόρεια Θράκη, την Κωνσταντινούπολη και την Καππαδοκία. Μια έρευνα που συνεχίστηκε για είκοσι πέντε χρόνια. Τελικά, με το υλικό που συγκεντρώθηκε, γράφτηκαν τρία αυτοτελή μεγάλα βιβλία των 440 χιλιάδων, μια τριλογία.

- Ποια είναι βιβλία σας.

Τα δύο ιστορικά αφηγήματα

- «**ΧΡΟΝΟΙ ΔΙΣΕΚΤΟΙ ΚΑΙ ΜΗΝΕΣ ΟΡΓΙΣΜΕΝΟΙ**» με υπότιτλο «**ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΤΗΣ ΧΑΜΕΝΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ**» και
- «**ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΗΤΑΝΕ ΑΛΛΙΩΣ**» με υπότιτλο «**ΜΝΗΜΕΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ 1870-1924**» και

Το ιστορικό μυθιστόρημα

- «**Η ΨΥΧΗ ΤΟΥΣ ΟΜΩΣ ΕΜΕΙΝΕ ΠΙΣΩ**» με υπότιτλο «**ΞΕΡΙΖΩΘΗΚΑΝ ΤΟ '22, ΞΕΝΙΤΕΥΤΗΚΑΝ ΤΟ '60**».

- Τι βιβλία είναι;

Αν και είναι γραμμένα σε μυθιστορηματική μορφή, δεν είναι τυπικά μυθιστορήματα. Τα δυο πρώτα, με θέμα τις χαμένες πατρίδες, τα έχω ονομάσει ιστορικά αφηγήματα, γιατί τόσο τα πρόσωπα όσο και τα γεγονότα που αφηγούνται είναι αληθινά. Το τρίτο, με θέμα τους διωγμούς της περιόδου 1914-1918, την προσφυγιά του 1922 και τη μετανάστευση του 1960, το ονόμασα ιστορικό μυθιστόρημα, γιατί πολλά πρόσωπα είναι φανταστικά, τα οποία όμως «ζουν και αφηγούνται» ιστορικά γεγονότα αληθινά και τεκμηριωμένα.

Δεν είναι ούτε ιστορικά βιβλία με την τυπική έννοια. Τα ιστορικά γεγονότα που αναφέρονται, προκύπτουν μέσα από τις αφηγήσεις των ίδιων των προσφύγων. Επιστρατεύτηκε και ο μύθος. Άλλοτε για να δοθεί μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα για τα ιστορικά γεγονότα τα οποία βίωσαν οι ήρωές μου, και άλλοτε για να παρουσιαστούν περισσότερα γλωσσικά, λαογραφικά και πολιτιστικά στοιχεία, που η διάσωσή τους ήταν ένας από τους κύριους στόχους της συγγραφής.

- Σε τι γλώσσα είναι γραμμένα;

Γλώσσα των βιβλίων είναι η ντοπιολαλιά των προσφύγων της πρώτης γενιάς, με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της στο ύφος, τη σύνταξη, τον τονισμό και την εκφορά του λόγου. Έγιναν, βέβαια, «συγγραφική αδεία», κάποιες στρογγυλεύσεις ώστε να είναι πιο ευκολοδιάβαστη και κατανοητή. Σε κάθε περίπτωση, όμως, κύριος στόχος του συγγραφέα ήταν η καταγραφή της ζωντανής γλώσσας και όχι η τήρηση των κανόνων της γραμματικής και του συντακτικού.

- Αναφέρετε συχνά τη λέξη «Πατρίδα».

Ναι, γιατί «η Πατρίδα» ήταν για τους πρόσφυγες όλος τους ο κόσμος. Με αυτήν άνοιγαν και έκλειναν τις αφηγήσεις τους. Ο ξεριζωμός έκοψε τη ζωή τους στα δυο. Απ' τη μια μεριά, «η Πατρίδα». Με τις χαρές, τις λύπες, τα όνειρα και με όλα τα αγαπημένα πρόσωπα γύρω τους. Απ' την άλλη, η Ελλάδα. Γεμάτη πίκρα, πόνο, δάκρυα και νοσταλγία. Μια νοσταλγία που σκίαζε όλες της εκδηλώσεις της ζωής τους. Και τις καλές και τις κακές. Στις καλές, «η χαρά εκεί θα ήτανε πιο τρανή». Στις κακές, «η λύπη εκεί θα ήτανε πιο αλαφριά». Γιατί, σύμφωνα με την τελευταία φράση όλων των αφηγήσεών τους, «στην Πατρίδα ούλα ήτανε αλλιώς». Αυτό το ωραιοποιημένο και εξιδανικευμένο «αλλιώς», ήταν καταλύτης σε κάθε σύγκριση του «εδώ» με το «εκεί», της Ελλάδας με «την Πατρίδα». Από τα πιο απλά καθημερινά, μέχρι τα πιο σημαντικά. Και σε όλα υπερερούσε «η Πατρίδα».

- Λίγα λόγια για το περιεχόμενο των βιβλίων;

Μέσα από την καθημερινή ζωή των πρωταγωνιστών, μαθαίνουμε για τους θρύλους τους, τα ήθη και τα έθιμά τους, τα τραγούδια τους, τους χορούς τους, την ενδυμασία τους, τα πανηγύρια τους, τους γάμους (τις χαρές) τους, τα βαφτίσια τους, τα νυχτέρια τους, τις καθημερινές τους ασχολίες και για τις σχέσεις τους με τους Τούρκους. Μαθαίνουμε για τον ισχυρό θεσμό της οικογένειας και τη βαθιά τους πίστη. Για τη λειτουργία των αυτοδιοικητικών κοινοτήτων, τον τρόπο εκλογής των δημογερόντων και άλλα στοιχεία λαογραφίας, γλώσσας και πολιτισμού. Ταυτόχρονα, όμως, μαθαίνουμε, και για τα ιστορικά γεγονότα που βίωσαν, όπως:

- το μαύρο '97,
- η πραξικοπηματική προσάρτηση της Ανατολικής Ρωμυλίας από τους Βουλγάρους το 1885 και ο διωγμός των Ελλήνων το 1906,
- Το κίνημα των Νεότουρκων το 1908,
- η στρατολόγησή των χριστιανών στα τάγματα εξόντωσης (αμελέ ταμπουρού),
- οι βαλκανικοί πόλεμοι,
- ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος,

- ο Πρώτος Διωγμός και η γενοκτονία των Ελλήνων της Ανατολικής Θράκης την περίοδο 1914-1918, και η πρώτη φάση της γενοκτονίας των Ελλήνων των παραλίων της Μικράς Ασίας την ίδια περίοδο,
- η γενοκτονία των Αρμενίων το 1915,
- οι σχέσεις Βενιζέλου – Κωνσταντίνου,
- η απελευθέρωση της Μικράς Ασίας το 1919 και της Ανατ. Θράκης το 1920,
- η πρώτη φάση της γενοκτονίας των Ποντίων 1915-1918,
- η εκστρατεία της Άγκυρας,
- η ήττα στο Αφιόν Καραχισάρ και η Μικρασιατική Καταστροφή,
- η πυρπόληση της Σμύρνης, οι σφαγές των χριστιανών και η εγκατάλειψη της Ανατολής,
- η εκκένωση της Ανατολικής Θράκης τον Οκτώβριο του 1922,
- η Συνθήκη της Λοζάνης και η ανταλλαγή των πληθυσμών,
- η έξοδος των Ελλήνων των περιχώρων της Κωνσταντινούπολης και της Καππαδοκίας (Καισάρειας),
- το μαρτυρικό οδοιπορικό και ο θρήνος της προσφυγιάς,
- ο αγώνας της πρώτης εγκατάστασης με όλα όσα έζησαν (έλλειψη στέγης, πείνα, επιδημίες, θάνατοι συγγενών).

Μέσα από τις σελίδες τους αποδεικνύεται, για άλλη μια φορά, ότι ο αφανισμός των Ελλήνων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας δεν ήταν ένα τυχαίο γεγονός. Πίσω από τις ψεύτικες διακηρύξεις των Νεότουρκων περί ελευθερίας, ισότητας και αδελφοσύνης, κρυβόταν ένα πολύ καλά μελετημένο κυβερνητικό σχέδιο, που αποσκοπούσε στη δημιουργία ενός αμιγώς τουρκικού κράτους, πρώτα με την απαλλαγή του, με κάθε τρόπο, από όλους τους χριστιανούς και στη συνέχεια με τον εκτουρκισμό των ποικίλης προέλευσης μουσουλμάνων.

Ένα σχέδιο, που η εφαρμογή ξεκίνησε το 1908 με εκτοπισμούς χριστιανικών πληθυσμών από τη Μακεδονία, με σκοπό την αλλοίωση της πληθυσμιακής σύνθεσης, εντάθηκε με την στήριξη των Γερμανών και έλαβε χαρακτηριστικά γενοκτονίας την περίοδο 1913-1918, συνεχίστηκε με ακόμη μεγαλύτερη ένταση από τους Κεμαλικούς την περίοδο 1919-1922 και ολοκληρώθηκε, με το τραγικό τέλος για τον Ελληνισμό της Ανατολής, τη διετία 1922-1924, εξ αιτίας και των δικών μας μεγάλων λαθών.

6^{ος} ΑΓΩΝΑΣ ΔΡΟΜΟΥ

“Στις γαβριελίες των Μικρασιατών προσφύγων”

6^{ος} ΑΓΩΝΑΣ ΔΡΟΜΟΥ.

ΤΟΥΣ ΤΙΜΑΜΕ. ΔΕΝ ΤΟΥΣ ΞΕΧΝΑΜΕ

Την Κυριακή 3 Οκτωβρίου 2021, πραγματοποιήθηκε ο 6^{ος} αγώνας δρόμου (10.000 μ. ενηλίκων και 1.000 μ. παιδών) που ήταν αφιερωμένος στη μνήμη των πρώτων προσφύγων που ήρθαν και εγκαταστάθηκαν μετά την Μικρασιατική Καταστροφή, στη Ν. Ιωνία, Ν. Φιλαδέλφεια και Ν. Χαλκηδόνα, και διοργανώθηκε από τον δήμο Ν. Φιλαδέλφειας-Ν. Χαλκηδόνας και Ν. Ιωνίας και από τον Ο.Π.Α.Ν., το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ δήμου Ν. Ιωνίας και τον αθλητικό Γ.Σ. ΑΝΑΤΟΛΗ.

Πέρυσι ο εν λόγω αγώνας δεν πραγματοποιήθηκε λόγω των περιοριστικών μέτρων λόγω κορωνοϊού, αλλά φέτος το τολμήσαμε. Πάνω από 340 άτομα αθλητές (άνδρες και γυναίκες) δήλωσαν συμμετοχή για τον αγώνα δρόμου των 10.000 μ. και πάνω από 130 αγόρια και κορίτσια για τον αγώνα δρόμου των 1.000 μ. βρέθηκαν στην αφετηρία το ηλιόλουστο πρωινό της Κυριακής.

Δημοτικοί υπάλληλοι, εθελοντές, ερυθροσταυρίτες, αστυνομικοί, τροχονόμοι δημοτικοί αστυνομικοί και εθελοντές, έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους, ώστε να πραγματοποιηθεί ο αγώνας με ασφάλεια τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα. Και τα κατάφεραν.

Μας ζητήθηκε από το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. να αποστείλουμε εθελοντές για να «κλείσουμε τους δρόμους» για την ασφαλή διέλευση των αθλητών.

Αναποκριθήκαμε και στείλαμε όσους δήλωσαν εθελοντές: Σταύρος Παπαγερασίμου με τα παιδιά του Ζαχαρία και Άννα, Βασιλεία Κλαύση με τον σύζυγό της Αλέξανδρο Ζαχαράκη, Ξένια Παλιόγλου με τον σύζυγό της Σάββα Σουλτανίδη, Νίκος Παντελίδης, η Χρυσούλα Κεφαλοπούλου και βέβαια συμμετείχε και ο Πρόεδρος του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. και Πρόεδρος της Ένωσης Σπάρτης Μ. Ασίας Λουκάς Χριστοδούλου.

Να είμαστε ΟΛΟΙ ΚΑΛΑ και καλή αντάμωση του χρόνου!

Α Λ Μ Π Ο Υ Μ Α Ν Α Μ Ν Η Σ Ε Ω Ν ...

Αρχείο Ξένιας Παλλιόγλου

Διακρίνονται τα μέλη της Ένωσης Σπάρτης Μ. Ασίας (Ε.Σ.Μ.Α.). Από αριστερά προς τα δεξιά: Μαρία Εβρενέζογλου, σύζυγος Τρύφωνα, Αβραάμ Ζεϊνόγλου, Λάζαρος Ελμαλόγλου και Παναγιώτης Πατσαλίδης (παππούς του Στράτου Ευθυμίου) και οι τρεις ευεργέτες της Ε.Σ.Μ.Α. (Φωτογραφία της δεκαετίας '50).

Διακρίνονται και πολλά μέλη του συλλόγου που δεν είναι σήμερα στη ζωή. Από αριστερά, κάτω στο κέντρο η μικρή Ξένια Παλλιόγλου και πίσω η Νίκη Δρούλια. Οκλαδόν ο Παναγιώτης Πατσαλίδης (παππούς του Στράτου Ευθυμίου). Στη πρώτη σειρά από αριστερά: Σταύρος Παλιόγλου, Θεοπίστη Παλιόγλου, Παναγιώτης Παλίδης, Τρύφων Εβρενέζογλου, Αριάδνη Πατσαλίδου, Τασούλα Δρούλια (Θωμόγλου) Ανθούλα Δρούλια (Θωμόγλου), Πολυξένη Παλλιόγλου (Εβρενέζογλου). Στη δεύτερη σειρά από αριστερά: Σωφρονία Ευθυμίου (Πατσαλίδου), Ελένη Ελμαλόγλου, Αγνή Αϊβατζόγλου, Μαρία Εβρενέζογλου, Κωστάκης Εβρενέζογλου, Πολύδωρος Γλαμπεδάκης, Ευάγγελος Δρούλιας (δάσκαλος), Μαρίνα Δρούλια, Λάζαρος Ελμαλόγλου, Λουκία Ελμαλόγλου, Πέτρος Θωμόγλου, Νίκος Αϊβατζόγλου (παππούς Κοσμά Χατόγλου).

(Η φωτογραφία είναι του 1965 από τη βάπτιση της Αικατερίνης Παλλιόγλου, αδελφής του μέλους του Διοικ.

Συμβουλίου του συλλόγου μας Ξένιας Παλλιόγλου)

ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΕΛΠΙΔΑΣ

Την Τετάρτη 20 Οκτωβρίου 2021, στις 8 το βράδυ στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου μας (Αλατσάτων 27) δόθηκε η θεατρική παράσταση «ΘΕΟΦΙΛΟΣ», του Νίκου Σκρουμπέλου, με τον ηθοποιό Θεοδ. Προκοπίου, ο οποίος κατά μοναδικό τρόπο ερμήνευσε τον ζωγράφο Θεόφιλο Χατζημιχαήλ (πραγματικό όνομα Θεόφιλος Κεφαλάς 1870-1934) που κατάγονταν από τη Μυτιλήνη και που κυρίαρχο στοιχείο του έργου του ήταν η ελληνικότητά του και η εικονογράφηση της ελληνικής λαϊκής παράδοσης και ιστορίας.

Εφαρμόζοντας πιστά τα υγειονομικά πρωτόκολλα, δώσαμε την ευκαιρία στους θεατές να παρακολουθήσουν μέσα από την παράσταση την δαιδαλώδη ζωή και το έργο του Θεόφιλου, ο οποίος μας άφησε μια μεγάλη παρακαταθήκη πολιτισμού.

Το έργο «ΘΕΟΦΙΛΟΣ» σε σκηνοθεσία Νικ. Βερλέκη και μουσική Δημ. Κοντογιάννη, μας έδωσε την ευκαιρία να ξανασυναντηθούμε μετά από 1^{1/2} χρόνο, να ξεφύγουμε από τις έννοιες της πανδημίας του κορωνοϊού και ακολουθώντας τα προληπτικά μέτρα να συνεχίσουμε την πολιτιστική μας δράση.

Η ΕΝΩΣΗ ΣΠΑΡΤΗΣ ΚΟΝΤΑ ΣΤΟΥΣ ΣΕΙΣΜΟΠΑΘΕΙΣ

Στις 3 Μαρτίου 2021 και ώρα 12:16 έλαβε χώρα σεισμός μεγέθους 6.3 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ στην περιοχή της Ελασσόνας. Σύμφωνα με το Τμήμα Γεωλογικής Επισηκόπησης των ΗΠΑ, το επίκεντρο του σεισμού ήταν 10 χιλ. δυτικά του Τυρνάβου με εστιακό βάθος 8,5 χιλ. Σύμφωνα με το Γεωδυναμικό Ινστιτούτο του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών, το μέγεθός του ήταν 6 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ.

Ο σεισμός είχε ως αποτέλεσμα την απώλεια ενός ανθρώπου, τρεις ελαφρούς τραυματισμούς και σοβαρές ζημιές σε ένα παλιό σχολείο, δύο εκκλησίες και πολλές κατοικίες στην Ελασσόνα και τα γύρω χωριά Μεσοχώρι, το Δαμάσι, το Αμούρι, το Δομένικο, το Ζάрко κ.α.

Ο δήμος Ν. Ιωνίας ζήτησε να συγκεντρωθούν είδη πρώτης ανάγκης για να αποσταλούν στους σεισμοπαθείς. Και η Ένωση Σπάρτης, ανταποκρίθηκε.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΡΓΟ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Σπάρτης Μ. Ασίας εν όψει των εορτών των Χριστουγέννων θα διαθέσει χρηματικά ποσά για ενίσχυση των συσσιτίων και του Γηροκομείου της Ιεράς Μητροπόλεως Ν. Ιωνίας-Φιλαδελφείας-Ηρακλείου και Χαλκηδόνας και θα ενισχύσει τα Παιδικά Χωριά SOS.

Στ. Παπαγερασίμου, Πρωτοσύγγελος Επιφ. Αρβανίτης, Ξένια Παλιόγλου. Επίδοση επιταγής στην Ι.Μ.Ν.Ι.Φ.

ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Στις 30 Ιουνίου 2021, στους υπαίθριους χώρους των μουσείων του ΚΕ.ΜΙ.ΠΙΟ. πραγματοποιήθηκε η Τακτική Γενική Συνέλευση της Ενώσεως με όλα τα προβλεπόμενα μέτρα που ίσχυαν λόγω της πανδημίας του Covid 19.

Μετά από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου προς τη Γενική Συνέλευση εγκρίθηκε να ονομαστεί **Επίτιμος Πρόεδρος της Ενώσεως, ο Χάρης Σαπουντζάκης** που διατέλεσε επί 35ετία Πρόεδρος της.

Μία εβδομάδα αργότερα, τα εκλεγμένα μέλη του Διοικ. Συμβουλίου και της Εξελεγκτικής Επιτροπής της Ενώσεως Σπάρτης Μ. Ασίας, συγκροτήθηκαν σε σώμα στη συνεδρίαση της 8 Ιουλίου 2021, ως εξής:

Για το Διοικ. Συμβούλιο:

- Πρόεδρος:** Λουκάς Π. Χριστοδούλου
Α' Αντιπρόεδρος: Κοσμάς Χατόγλου
Β' Αντιπρόεδρος: Συμεών Ιντζόγλου
Γεν. Γραμματέας: Σταύρος Παπαγερασίμου
Ταμίας: Βασιλεία Κλαύση-Ζαχαράκη
Έφορος: Δημήτρης Μωραλόγλου
Ειδική Γραμματέας: Ελισάβετ Παναγιωτάκη
Υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων: Όμηρος Ακιανίδης
Μέλη: Νικόλαος Χατόγλου, Πολυξένη (Ξένια) Παλλιόγλου, Νικόλαος Παντελίδης

Για την Εξελεγκτική Επιτροπή:

Πρόεδρος: Ηλίας Μωραλόγλου, Μέλη: Κυριάκος Ελμαλόγλου και Κώστας Χατζηποστόλου
Εκπρόσωπος στην Ο.Π.Σ.Ε. εκλέγεται ο Κοσμάς Χατόγλου με αναπληρωτή τον Λουκά Χριστοδούλου.
Εκπρόσωπος στην Σκακιστική Ομοσπονδία ορίζεται ο Νικόλαος Χατόγλου με αναπληρωτή τον Κοσμά Χατόγλου.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΣΠΑΡΤΗ

Στη Σπάρτη Λακωνίας, στις 11 και 12 Σεπτεμβρίου 2021, διοργανώθηκε από το «Ινστιτούτο Σπάρτης» και υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και του Επιμελητηρίου Σπάρτης, Διεθνές Συνέδριο με θέμα:

«Διεθνείς Σχέσεις στην Αρχαιότητα. Η περίπτωση της Σπάρτης»

που ήταν αφιερωμένο «Στη μνήμη των Σπαρτιατών που έπεσαν στις Θερμοπύλες πριν από 2.500 χρόνια». Οι εργασίες του Συνεδρίου πραγματοποιήθηκαν στο κτίριο του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, στη Σπάρτη.

Στην Τιμητική Επιτροπή του Συνεδρίου, συμμετείχε ο Πρόεδρος της Ένωσης Σπάρτης Μ. Ασίας Λουκάς Χριστοδούλου, ο οποίος στην έναρξη του Συνεδρίου απήθυνε χαιρετισμό ενώ παρουσίασε και την αξέχαστη Σπάρτη της Πισιδίας με εικονιστικό υλικό.

Θα θέλαμε να τονίσουμε την άψογη διεξαγωγή του Διεθνούς Συνεδρίου στη Σπάρτη, την οργάνωση και επιμέλεια αλλά και την φιλοξενία που προσέφεραν στον Πρόεδρό μας. Μεγάλες ευχαριστίες στα μέλη του Ινστιτούτου και την Πρόεδρό του Κα Αναστασία Κανελλοπούλου.

*Η Πρόεδρος του Ινστιτούτου Σπάρτης
 κα Αναστασία Κανελλοπούλου, επιδίδει
 αναμνηστικό στον Πρόεδρο της Ένωσης
 Σπάρτης Μ. Ασίας κ. Λουκά Χριστοδούλου.*

*Στο βήμα του Συνεδρίου,
 ο Πρόεδρος Λουκάς Χριστοδούλου,
 παρουσιάζει την Σπάρτη της Πισιδίας*

ΤΟ ΣΚΑΚΙ ΜΑΣ

Σύντομα νέα - Ευχαριστίες

Ένα μεγάλο ευχαριστώ, στον συγγραφέα Παναγιώτη Σκλαβούνο, για το βιβλίο του, που πρόσφερε στη βιβλιοθήκη του Συλλόγου μας, με τίτλο «ΟΙ ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΕΠΟΧΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΚΑΚΙΟΥ». Περιέχει 287 σελίδες με φωτογραφικό υλικό που αναφέρεται σε ζωγραφιές οι οποίες βρέθηκαν σε αγγεία και σε άλλα μέρη από αρχαιοτάτων χρόνων, Μεσαίωνα και Τουρκοκρατία, 19ος αιώνας έως σήμερα καθώς και κεφάλαια με Αθηναϊκές και Ευρωπαϊκές διακρίσεις.

Ο πατέρας των μαθητών μας Λεωνίδα Γαϊτάνης προσέφερε βιβλίο του με περίτεχνες φωτογραφίες. Αξίζει να αναγνωστεί η αφιέρωση: «Με ευγνωμοσύνη στην Ένωση Σπάρτης Μικράς Ασίας, για την εκπληκτική δουλειά που έχουν κάνει στο τμήμα σκακιού που έχω τα παιδιά μου».

Εντυπωσιακό αποτέλεσμα είχε ο σκακιστής μας Βασίλης Κοσμετάτος που εισήχθη στο Πολυτεχνείο στη Σχολή Ναυπηγών Μηχανολόγων Μηχανικών. Γιατί παράλληλα με την αγωνιστική του παρουσία στο Σκάκι τα κατάφερε, αποδεικνύοντας την σημαντική συμβολή του σκακιού στην εξέλιξή του ως προσωπικότητας. Συγχαρητήρια!

ΟΜΑΔΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ Β' ΕΘΝΙΚΗΣ (ΑΤΤΙΚΗΣ) 2020 ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΟΣ 17/10/2021

Πίνακας Κατάταξης

Κατ.	Ομάδα	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	ΚΙ1	ΚΙ2	ΚΙ3
1	ΣΑΣ ΚΟΡΩΠΙΟΥ	*	6½	6	5	5½	5½	7½	9	5	10	16	0	60
2	ΣΟ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ	3½	*	6½	7½	4½	6	6	7½	5½	6½	14	0	53.5
3	ΣΟ ΝΕΑΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ	4	3½	*	5	7	6	8½	6	6½	7½	13	0	54
4	ΦΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ	5	2½	5	*	5	5	5	8½	6	7	11	1	49
5	ΣΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	4½	5½	3	5	*	5½	3½	6	5½	7½	11	1	46
6	ΕΝΩΣΗ ΣΠΑΡΤΗΣ Μ ΑΣΙΑΣ	4½	4	4	5	4½	*	5½	8	7½	7	9	0	50
7	ΣΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ	2½	4	1½	5	6½	4½	*	3	6	7	7	0	40
8	ΣΟ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	1	2½	4	1	3½	1½	7	*	5½	7½	6	0	33.5
9	ΕΟΣ ΑΧΑΡΝΩΝ	5	4	3½	4	4½	2½	4	4½	*	7	3	0	39
10	ΣΟ ΘΩΜΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	0	2½	2	3	2½	3	3	2½	3	*	0	0	21.5

Δωρεές

- Κωνσταντίνα Γκιουβέ 100 €
- Μηνάς Κιοφεντζόγλου 30 €
- Σαλώμη Χρυσανθακοπούλου 100 €
- Χρήστος Αγιακλόγλου 300 €
- Άγγελος Σπυρίδων 30 €
- Θεόδωρος Ηλιάδης 1.000 €

Θα θέλαμε επίσης να ευχαριστήσουμε ιδιαίτερα την κ. Σοφία Καραγκιούλογλου (της οικογένειας Συμεών Σινάνογλου) για την δωρεά των υλικών πυρόσβεσης αξίας 1.860 €.

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΣΠΑΡΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ

Υπεύθυνος έκδοσης: Λουκάς Π. Χριστοδούλου

Αλατσάτων 27 - 142 31 Ν. Ιωνία - Τηλ./Fax 210 27 70 978

www.enosispartis-mikrasias.gr

Γραφιστική επιμέλεια: Παναγιώτης Δαγαλάκης

Διεξαγωγή μαθημάτων σκακιού εν μέσω πανδημίας

Στην αρχή του έτους 2021 λόγω της απαγόρευσης των συγκεντρώσεων λόγω της πανδημίας του κορονοϊού η Ένωσή μας ξεκίνησε να κάνει για πρώτη φορά μαθήματα μέσω διαδικτύου από τον Ιανουάριο έως και τον Απρίλιο.

Δημιουργήσαμε πέντε τμήματα ανάλογα με τις ηλικίες και τα επίπεδα. Αρχίζοντας από τους μικρούς μας ηλικιακά σκακιστές τους «Μαχητές», τους «Προχωρημένους», τα «Ταλεντάκια», τους «Ευέλπιδες» και τέλος τις Γυναίκες και Άνδρες.

Η σύνδεση μέσω του προγράμματος Skype ήταν αρκετά καλή και συμμετείχαν στα μαθήματα σχεδόν όλοι μας οι αθλητές. Από τον Μάιο έως και το τέλος Ιουνίου ξεκίνησαν τα μαθήματα με φυσική παρουσία που διεξάχθηκαν διατηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα, όπως ορίζονταν από την πολιτεία.

Την νέα σχολική χρονιά ξεκινήσαμε δυναμικά, όπως κάθε χρόνο τον Σεπτέμβριο μαζί με τα σχολεία. Είχαμε νέα παιδιά στο τμήμα των Αρχαρίων, προχωρημένων, εφήβων και ενηλίκων και συνεχίζουμε τα μαθήματα μέχρι και σήμερα ελπίζοντας να μην χρειαστεί ξανά να έχουμε απρόοπτα γεγονότα.

Πρωτάθλημα Β' Εθνικής Κατηγορίας

Στις 17-10-2021 ολοκληρώθηκαν οι αγώνες του ομαδικού πρωταθλήματος της Β' Εθνικής Κατηγορίας του 2020, που συμμετέχει η ομάδα μας, με τον τελευταίο αγώνα, ο οποίος είχε αναβληθεί λόγω της πανδημίας του κορονοϊού, με αντίπαλο το σωματείο του Ε.Ο.Σ. Αχαρνών. Νικήσαμε με 7,5 – 2,5 και έτσι καταταγήκαμε στην 6η θέση του βαθμολογικού πίνακα της Β' Εθνικής Κατηγορίας.

Το 2022 ευελπιστούμε και εργαζόμαστε για ακόμα καλύτερα αποτελέσματα.

Επιτυχίες των σκακιστών μας σε Πανελλήνια

Πρωταθλήματα και Διεθνή Τουρνουά

Το φετινό καλοκαίρι, ούτε η πανδημία του κορονοϊού αλλά ούτε και οι καύσωνες, πτόησαν τους αθλητές μας, που έσπευσαν να συμμετάσχουν, σε μια σειρά από αγώνες, δείχνοντας το πάθος και την αγάπη τους για το σκάκι και φέρνοντας πολύ θετικά αποτελέσματα.

Το ξεκίνημα έγινε στο **Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Νεανίδων** (Μεγάλο Αρσενάλι) που διεξήχθη στα Χανιά από τις 15-7-2021 έως της 21-7-2021, η **αθλήτριά μας Βάγια Τσεκούρα** κατέκτησε μετά από 7 νίκες το ασημένιο μετάλλιο και την **δεύτερη θέση στην Ελλάδα** ενώ η αδελφή της Σταυρούλα Τσεκούρα πήρε την 7η θέση σημειώνοντας 5,5 νίκες.

Δύο μέρες αργότερα, στις 23-7-2021 ξεκίνησε το γνωστό Διεθνές Πρωτάθλημα στην Παλαιοχώρα που πραγματοποιήθηκε για 14η φορά (14ο PALEOCHORA INTERNATIONAL CHESS TOURNAMENT) όπου συμμετείχαν 5 από τους παίκτες της Ένωσης Σπάρτης Μικράς Ασίας. Ο Αντώνης Αμπατζής, ο Ευάγγελος Τριανταφύλλης, η Βάγια και η Σταυρούλα Τσεκούρα έδειξαν τον καλύτερό τους εαυτό με πιο δυνατή την επίδοση του Εμμανουήλ Ασβεστά. Συγκεκριμένα ο μικρός μας αθλητής έχοντας ατομική εθνική βαθμολογία (ELO) 1556 κέρδισε αντιπάλους του με 1968 ELO και 1963 ELO, ενώ έφερε ισοπαλία με τον Ρώσο Tchernyi Victor των

2052 ELO και έτσι κατάφερε να αναδυθεί στην 134η θέση της κατάταξης από την 210η που είχε αρχικά. Σημαντικές όμως ήταν και οι ισοπαλίες που έφερε η αθλήτριά μας Σταυρούλα Τσεκούρα με την Γαλλίδα Eia Maha των 2023 ELO και με τον Ευάγγελο Τριανταφύλλη των 1667 ELO, ενώ η ίδια έχει μόλις 1361 ELO.

Μπαίνοντας στον Αύγουστο, από τις 1-8-2021 έως τις 27-8-2021 ακολούθησε στην Καβάλα το 30ο OPEN INTERNATIONAL TOURNAMENT OF KAVALA GROUP B. Εδώ έλαβε μέρος ο μαθητής μας Μάριος-Αλέξανδρος Προυτσάλης όπου με 5,5 νίκες ανέβηκε από την 63η θέση στην 38η της διοργάνωσης.

Προς τα τέλη του Αυγούστου, στις 21-8-2021 διεξήχθη το 28ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΟ ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΝΙΚΑΙΑΣ «Τιμή Στην Εθνική Αντίσταση» όπου στο A Group η Βάγια Τσεκούρα ανέβηκε από την 57η στην 40η σημειώνοντας 3,5 νίκες, ενώ στο B Group ο Στυλιανός Μπανάς με 4 νίκες κατάφερε να ανέβει από την 53η στην 20η θέση της κατάταξης.

Τέλος στο 41ο ΤΟΥΡΝΟΥΑ RAPID ΝΙΚΑΙΑΣ, «Τιμή Στην Εθνική Αντίσταση» ο σκακιστής μας Εμμανουήλ Ασβεστάς κατέλαβε την 3η θέση και χάλκινο μετάλλιο κερδίζοντας 5 στους 6 αγώνες έναντι ισχυρότατων και έμπειρων ανδρών σκακιστών.

Συγχαρητήρια σε όλους

Συμμετοχή των ομάδων μας σε αγώνες την περίοδο του Φθινοπώρου

Η Ένωση Σκακιστικών Σωματείων Νομού Αττικής (ΕΣΣΝΑ) μετά από μεγάλη διακοπή των αγώνων λόγω της πανδημίας του κορονοϊού, ξεκίνησε στις 24-10-2021 με την διοργάνωση του Ομαδικού Πρωταθλήματος Παίδων - Κορασίδων Αττικής. Το πρωτάθλημα κράτησε 7 αγωνιστικές μέρες (Κυριακές) έως τις 5-12-2021. Όλοι οι σκακιστές μας γύρισαν με περίσσια χαρά και ενθουσιασμό στους αγωνιστικούς χώρους. Έλαβαν μέρος συνολικά δεκαπέντε σκακίστριες και σκακιστές, βεβαίως η ομάδα αποτελείται από έξι αθλητές αλλά σκοπός μας ήταν να συμμετέχουν με αλλαγές στους αγώνες όσο το δυνατό περισσότεροι, για να αποκτήσουν εμπειρία και να λάβουν το «βάπτισμα του πυρός» και οι νέοι μας σκακιστές.

Στις 14-11-2021 ξεκίνησαν τα κύπελλα «Σπύρος Μπίκος» και «Λάζαρος Δρεπανιώτης». Συμμετείχαμε στο πρώτο με μία ομάδα των έξι σκακιστών και στο δεύτερο με δύο ομάδες των έξι σκακιστών η κάθε μία. Οι ομάδες έπαιζαν εντός και εκτός έδρας κάθε Κυριακή, έως τις 12-12-2021. Μάλιστα στο Κύπελλο «Σπύρος Μπίκος» παρόλο που συμμετείχαμε με νέους αθλητές πήραμε την ένατη θέση σε σαράντα μία ομάδες και για μία μόλις νίκη ακόμα θα είχαμε κατακτήσει την δεύτερη θέση.

Σκάκι πραγματικά Ένα άλλο μάθημα ζωής

Το παρακάτω διήγημα του Νικόλαου Μικρομάστορα, αθλητή του συλλόγου μας εδώ και δέκα χρόνια, που βραβεύτηκε στον 11ο Πανελλήνιο Μαθητικό Λογοτεχνικό Διαγωνισμό του Μορφωτικού Ομίλου Πετρούπολης, το 2019, υπό την αιγίδα του Ομίλου για την Unesco ΤΛΕΕ Ελλάδος με έγκριση του Υπουργείου Παιδείας, μας γεμίζει περηφάνια και βαθιά συγκίνηση.

Δεν υπάρχουν λόγια ... απλά διαβάστε το!

Πόσα μετάλλια και υψηλές επιδόσεις έχουν κατακτήσει μαθητές μας στην Ένωση Σπάρτης Μικράς Ασίας, όμως ένα τέτοιο κείμενο, τα ειλικρινή λόγια αυτού του παιδιού που ξεπηδούν αυθόρμητα μέσα από την καρδιά του, είναι ένα τεράστιο δώρο για εμάς που μας δίνει χαρά και απίστευτη ενέργεια να συνεχίσουμε το έργο μας.

«Ένα άλλο μάθημα ζωής» διήγημα αριθμός λέξεων: 1043

Νικόλαος Μικρομάστορας
Γ' Γυμνασίου

Από μικρός άκουγα ότι είμαι διαφορετικός και ότι μαθαίνω και αντιλαμβάνομαι τα πράγματα με ένα δικό μου ιδιαίτερο, μοναδικό τρόπο. Οι σχέσεις μου με τα άλλα παιδιά δεν ήταν πάντα καλές και ποτέ δεν μπόρεσα να καταλάβω τι διαφορετικό έβλεπαν σε εμένα και με απέφευγαν. Αναζητούσα την αποδοχή και την φιλία αλλά δεν κατάφερα να το ζητήσω με τον τρόπο που τα άλλα παιδιά θα το ήθελαν. Είχα αρχίσει να αισθάνομαι μόνος και αναζητούσα μια ασχολία που θα μου δώσει τη δυνατότητα να μοιραστώ γνώσεις και εμπειρίες με άλλους ανθρώπους.

Σε μια τέτοια κρίσιμη στιγμή ανακάλυψα το σκάκι. Η γνωριμία μου με το σκάκι ήταν τυχαία αλλά καθοριστική. Στη Β' Δημοτικού, οι δάσκαλοι μας πήγαν σε μια σχολή σκακιού που βρισκόταν δίπλα στο σχολείο, προκειμένου να μας μιλήσουν για τη σημασία της στρατηγικής στο συγκεκριμένο παιχνίδι, αλλά και στη ζωή.

Παρόλο που δεν είχα ξαναδεί ποτέ μου σκακιέρα και δεν είχα παρακολουθήσει ποτέ παιχνίδι σκακιού, ένιωσα ότι αυτό το άθλημα με αντιπροσωπεύει. Με συνεπήρε ο τρόπος που έπαιζαν οι αθλητές, η πειθαρχία και η συγκέντρωση που απαιτεί το άθλημα προκειμένου να οδηγηθείς στην νίκη. Στα αυτιά μου ακόμα ηχούν τα λόγια του δασκάλου την πρώτη μέρα: «Το σκάκι παιδιά είναι όπως η ζωή. Πρέπει να σκεφτόμαστε πολύ προσεχτικά πριν περάσουμε ένα δρόμο και να ελέγχουμε όλα τα ενδεχόμενα, εάν θέλουμε να είμαστε ασφαλείς. Μια λανθασμένη κίνηση μπορεί να επιφέρει το τέλος. «Ένα τέλος που δεν είναι αναστρέψιμο».

Έκανα εικόνα τα λόγια του δασκάλου και είδα τον εαυτό μου σ' αυτά «τα σταυροδρόμια της ζωής», να προσπαθώ να πάρω τις σωστές αποφάσεις. Μόνο που μέχρι τότε οι αποφάσεις μου ήταν γρήγορες και απότομες και με οδηγούσαν στο τέλος, που για εμένα δεν ήταν άλλο από αυτό της κοινωνικής απομόνωσης.

Πόσο δυνατός θα γινόμουν, εάν τελικά θα μάθαινα να σκέφτομαι σωστά και να πειθαρχώ τις σκέψεις μου! Για μένα όλος ο κόσμος είχε βρει νόημα σε αυτές τις σκακιέρες που ήταν στη σχολή. Δεν άντεχα να αποχωριστώ το μόνο πράγμα που είχε καταφέρει να με συνεπάρει και ήθελα να μάθω τα πάντα γι' αυτό.

Όταν επέστρεψα στο σπίτι, ζήτησα από τους γονείς μου να με βοηθήσουν να μάθω να παίζω σκάκι. Οι γονείς μου δεν ήταν θετικοί στην αρχή και ήταν διστακτικοί με την απόφασή μου να μάθω σκάκι. Πίστευαν μάλλον ότι η επιθυμία μου θα μειωθεί με το πέρασμα του κόσμου και θα τα παρατήσω, βιώνοντας άλλη μια ματαιώση. Συγκεκριμένα μου είπαν ότι πρέπει να συγκεντρωθώ στο διάβασμα και να αφήσω το σκάκι για αργότερα.

Ένωσα μεγάλη θλίψη και απογοήτευση και αντέδρασα έντονα. «Πως μπορούν να μου λένε όχι σε κάτι που σημαίνει τα πάντα για μένα», σκέφτηκα. Μέσα από το σκάκι είδα την ζωή μου να παίρνει νόημα. Ακόμα και σήμερα, μετά από δέκα χρόνια που ασχολούμαι με το σκάκι, η αγάπη μου για το άθλημα είναι αμείωτη και κάθε φορά μεγαλώνει. Για μένα το σκάκι είναι αποτέλεσμα συνδυασμού σκέψης, συντονισμού, ακρίβειας και αποτελεσματικότητας. Τί άλλο θα μπορούσε να διδάξει όλα αυτά ταυτόχρονα;

Από μικρός είχα ακούσει πολλές φορές την φράση: «Ξεκόλλα Νίκο, και προχώρησε παρακάτω!» Το σκάκι μου δίνει την δυνατότητα να πάρω τον χρόνο μου, να σκεφτώ, να υπολογίσω όλες τις παραμέτρους και να λάβω μια απόφαση, η οποία θα με οδηγήσει στη νίκη. Μια λανθασμένη κίνηση μπορεί να σε κάνει να χάσεις την παρτίδα. Το λάθος δεν είναι αναστρέψιμο. Σε ακολουθεί σε όλη την παρτίδα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι όταν ξεκίνησα να μαθαίνω σκάκι, ο πρώτος μου δάσκαλος, ο κύριος Νίκος, με έβγαλε τρεις φορές έξω από το μάθημα. Αυτό έγινε γιατί ήμουν τόσο ενθουσιώδης που έκανα φασαρία και δυσκολευόμουν να συγκεντρωθώ. Νομίζω ότι εγώ ήμουν ο μόνος από τα παιδιά στην τάξη που έδειχνα τέτοιο ενθουσιασμό. Στην αρχή όμως φαινόταν ότι δεν μπορούσα να το ελέγξω. Ο δάσκαλός μου φάνηκε να κατανοεί τη δυσκολία συμμόρφωσής μου και τους λόγους που με έκαναν τόσο υπερκινητικό. Μου έδειξε προσοχή και με ξαναπήρε στη τάξη. Ένωσα για πρώτη φορά στη ζωή μου ότι δένομαι συναισθηματικά μ' ένα δάσκαλο και ίσως μ' ένα άνθρωπο. Όταν σκέφτομαι καταλήγω στο συμπέρασμα ότι αυτός ο δάσκαλος με αποδέχτηκε όπως είμαι και ένωσε τη μεγάλη μου αγάπη για το άθλημα. Δεν στάθηκε στην όποια μου δυσκολία και είδε σε εμένα κάτι θετικό.

Ο δάσκαλός μου ήταν το πιο σημαντικό άτομο στη ζωή μου και με έκανε να φαντάζομαι τον εαυτό μου μέσα από αυτόν. Ίσως αυτή η σχέση έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην επιθυμία μου να γίνω δάσκαλος σκακιού!

Την επόμενη χρονιά γνώρισα ένα ακόμα δάσκαλο σκακιού, τον κύριο Κυριάκο. Ο κύριος Κυριάκος δίδασκε μεγαλύτερα παιδιά αλλά με δέχτηκε με μεγάλη χαρά στην τάξη του. Παρόλο που δυσκολευόμουν να καταλάβω κάποια πράγματα που δίδασκε (λόγω του επιπέδου που είχαν φτάσει τα υπόλοιπα άτομα της τάξης του), δεν σταμάτησα να πηγαίνω στη τάξη του. Παρακολουθούσα τα δικά μου μαθήματα αλλά παράλληλα και των πιο έμπειρων μαθητών τα μαθήματα.

Πήρα τετράδιο και μολύβι και άρχισα να σημειώνω ό,τι καινούριο άκουγα. Εγώ που δεν ήθελα να κρατήσω μολύβι στο σχολείο, στο σκάκι δεν το ξέχναγα ποτέ. Σιγά σιγά πέρασα από τα μαθήματα των μικρών παιδιών και πήγα στην τάξη των μεγάλων. Ποτέ όμως δεν παρέλειπα να περάσω από την τάξη του δασκάλου μου και να τον χαιρετήσω. Ένωθα ότι μπορεί να έφυγα από την τάξη του αλλά ποτέ από την καρδιά του. Όπως ακριβώς έχει μείνει και αυτός στην καρδιά μου.

Το σκάκι έχει γίνει «κομμάτι της ζωής μου». Δεν μπορώ να φανταστώ την καθημερινότητά μου χωρίς αυτό. Δεν είναι απλά ένα χόμπι για μένα. Είναι ένα κομμάτι του εαυτού μου. Μαθαίνω συνεχώς μέσα από αυτό και γίνομαι καλύτερος άνθρωπος. Μαθαίνω να παρατηρώ, να σκέφτομαι, να παίρνω αποφάσεις και να δέχομαι τις συνέπειες των πράξεών μου. Μέσα από αυτό συνεχίζω να ζω. Και όλα αυτά σε συνεργασία με τον δάσκαλό μου. Μάλιστα, εκείνος μια μέρα μου έκανε δώρο μια μεγάλη σκακιέρα, ώστε να προπονούμαι καθημερινά. Μου δώρισε και ένα στυλό, που στο πάνω μέρος του είχε ένα άλογο μαύρο του σκακιού, που αποτελεί και το σύμβολο της Σκακιστικής Ένωσης Σπάρτης Μικράς Ασίας! Αυτά τα δυο δώρα τα έχω σχεδόν πάντα στην τσάντα μου.

Το σκάκι θα είναι πάντα στη ζωή μου. Θα με διδάσκει και για αυτό το λόγο έχω μεγάλη επιθυμία να γίνω δάσκαλος σκακιού. Είμαι πολύ τυχερός που έχω λάβει γνώσεις, εμπειρίες και μαθήματα ζωής.

«Πισιδογνωσίας Ιστορικά Ελάχιστα και Ποικίλα»

Αντώνιος Σταυρ. Καζαντζόγλου
Πολιτικός Επιστήμονας - Ιστορικός και τ. Καθηγητής Γυμνασιάρχης

«Η Ελλάς στάθηκε στον ιστορικό βίο της ευτυχισμένη, κάθε φορά που πατούσε σταθερά και στα δυο της πόδια: το ένα στη Ευρώπη και το άλλο στη Μικρά Ασία».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΜΑΝΤΟΣ (από διάλεξη που δόθηκε στην Αθήνα το έτος 1934).

Αρχαία χώρα της δυτικής χερσονήσου της Μικράς Ασίας, η οποία συνορεύει προς τα νότια με την Παμφυλία, προς τα νοτιοδυτικά με τη Λυκία, προς τα δυτικά με την Καρία, προς τα βορειοδυτικά και προς τα βόρεια με τη Φρυγία, προς τα ανατολικά με την Ισαυρία και τη Λυκαονία, καθώς και προς τα νοτιοανατολικά με την Κιλικία. Πρόκειται περί ορεινής περιοχής αραιοκατοικημένης, απρόσιτης και τραχιάς που διασχίζεται από τις διακλαδώσεις της πισιδικής οροσειράς, υπό μορφήν αλυσίδας, η οποία αποτελεί προέκταση της πάντοτε χιονοσκεπούς οροσειράς του Ταύρου. Επίσης η Πισιδία διαρρέεται από τους ποταμούς Ευρυμέδοντα, Καταφράκτη και Κέστρο.

Η Πισιδία κατέχει έκταση εκατόν περίπου τετραγωνικών χιλιομέτρων ενώ, μέσα στα φυσικά όρια της υπάρχουν τρεις λίμνες: Η Ασκανία, κοντά στην πόλη Μπουρντούρ –Μπουλντούρ, το Πολυδώριον των Βυζαντινών, η Βάρις –πλησίον της Σπάρτης –και η Πρόσταίνα (Εγιδίρ), η οποία είναι και η μεγαλύτερη από τις τρεις (λίμνες).

Οι αρχαίοι ορεσίβιοι κάτοικοι της Πισιδίας, οι Πισίδες, πανάρχαιοι κάτοικοι της μικρασιατικής γαίας, όπως και οι γείτονές τους Κίλικες, Φρύγες κ.α., από τους προκλασικούς χρόνους συμβίωσαν με Έλληνες αποίκους της μητροπολιτικής Ελλάδος, ήδη κατά τη διάρκεια της 2ης π.Χ. χιλιετίας, σύμφωνα με τα αρχαία των Χετταίων¹ ή Χιτιτών.

Γενικά, οι Πισίδες, ήταν σκληροτράχηλοι ή τραχείς και φύσει μάχιμοι, καθώς και ανδρείοι πολεμιστές, με κύριες ενασχολήσεις τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Στην πορεία του πανδαμάτορος χρόνου, οι Πισίδες, οι οποίοι στερούνταν πολιτειακής οργάνωσης, πέτυχαν να υπερασπίσουν –κατά την διάρκεια του 6ου π.Χ. αιώνα και όχι μόνο– με όλως ιδιαίτερο πείσμα την ανεξαρτησία τους όχι μόνο κατά των Περσών² της αχανούς αυτοκρατορίας των Αχαιμενιδών, αλλά και εναντίον των Διαδόχων ή Επιγόνων³ του Αλεξάνδρου⁴ του Μεγάλου, ο οποίος κατέλυσε το περσικό κράτος με το «νικηφόρο ξίφος του».

Για πρώτη φορά οι Πισίδες, ως γενναίοψυχοι μαχητές, μνημονεύονται από τον Ξενοφώντα τον Αθηναίο, και αρχηγέτη των Ξακουστών «Μυρίων».

Οι μεγαλύτερες, αλλά και πιο σημαντικές πόλεις της Πισιδίας, κατά τους αρχαίους Χρόνους ήταν η Σαγαλασσός ή Σαγαλησσός, η Σέλγη, η Κρέμμα, η Τερμησσός και η Αντιόχεια η Μικρά, των οποίων οι πληθυσμοί υπήρξαν σε μεγάλο βαθμό εξελληνισμένοι

όχι μόνο από άποψης γλώσσας, αλλά και ως προς τα έθιμα και τις συνήθειες.

Βεβαίως, η ακμή των ανά την πισιδική επικράτειαν αστικών κέντρων αποδεικνύεται πασιδήλως από τις πολυάριθμες επιγραφές που έχουν ευρεθεί κατά την διάρκεια διαφόρων ανασκαφών, τα ποικίλωνα αρχιτεκτονικά μνημεία κ.α.

Εδώ επιβάλλεται να επισημανθεί ότι η έλευση αποίκων εξ Ελλάδος στη χερσόνησο της Μικράς Ασίας από χρονολογικής άποψης πρέπει να τοποθετηθεί στα τέλη της 2ης π.Χ. χιλιετίας (1000 π.Χ. ~800 π.Χ. και 500 π.Χ.) και σε διαδοχικά κύματα εποίκισμου, και, οι οποίοι, ήσαν πρωτίστως Δωριείς (μολονότι όχι μόνο από τη Λακεδαίμονα = Λακωνία ...) και που έχοντας ως εφελτήριο τη νήσο Ρόδο εξαπλώθηκαν στα δυτικά και νότια μικρασιατικά παράλια και κατόπιν στην ενδοχώρα, όπου γρήγορα αναμείχθηκαν με τους εγχώριους πληθυσμούς⁵, στους οποίους μετέδωσαν τη γλώσσα και τα ουσιώδη στοιχεία του πολιτισμού τους (ήθη και έθιμα).

Ειδικότερα οι Πισίδες πρέπει να έχουν δεχθεί τις περισσότερες σημαίνουσες επιρροές από τους Λακεδαιμονίους (Δωριείς) αποίκους, οι οποίοι κατόρθωσαν να εισχωρήσουν στην ορεινή Πισιδία, έχοντας ως ορμητήριο αυτών την παράλια Παμφυλία. Έτσι ο Ηρόδοτος, ο οποίος, πρώτος κάνει μνεία περί των «Δωριέων της Ασίας», έχει καταγράψει την ιδιαίτερος σημαντική πληροφορία ότι η Πισιδική πόλη Σέλγη οικοδομήθηκε εξ αρχής από Λάκωνες ή Λακεδαιμονίους αποίκους. Τούτο το ιστορικό συμβάν μαρτυρείται περίτρανα από την εύρεση νομισμάτων, τα οποία έφεραν την επιγραφή «Σελγέων Λακεδαιμονίων». Ομοίως η Πισιδική πόλη Σαγαλασσός, όπου ευρέθηκε επιγραφή «Σαγαλασσός η Λακεδαίμων». Μάλιστα, οι Έλληνες της Σαγαλασσού πρέπει να ταυτισθούν με τους Σαγαλάσσα των Χετταίων ή Χιτιτών. Ακόμη διατυμπανίζουν με περισσή υπερηφάνεια την καταγωγή τους από τη Σπάρτη, ως οι «μαχιμώτατοι απάντων»!

Η μετέπειτα διάλυση αυτού του κράτους της Ελληνιστικής περιόδου, είχε ως συνέπεια την υπαγωγή της περιοχής της Πισιδίας – το έτος 189 π.Χ. – στο βασίλειο (των Ατταλιδών) της Περγάμου, του οποίου παρέμεινε τμήμα ως το 133 π.Χ. Το έτος τούτο, η πισιδική επικράτεια εκχωρήθηκε μετά τη συνένωσή της με τη γειτονική και συνορεύουσα Παμφυλία, κατά τη διάρκεια των Ρωμαϊκών χρόνων, άλλωστε οι Πισίδες

έγιναν πιο γνωστοί κατά την Ρωμαιοκρατία, στην Καππαδοκία. Έπειτα από τον θάνατο του μονάρχη της Καππαδοκίας Αριαράθης, στην Πισιδία προκλήθηκε αναρχία και οι συνθήκες ή συγκυρίες που επικρατήσαν σε εκείνη την ανώμαλη πολιτική κατάσταση επέβαλαν όπως η περιοχή μετατραπεί σε ορμητήριο πειρατών. Το συμβάν τούτο επέτρεψε στους Ρωμαίους να παρέμβουν –το έτος 102 π.Χ.- και να την καταστήσουν φόρου υποτελή. Αργότερα, η Πισιδία θα προσαρτηθεί, αλλά πρόσκαιρα, στη νεοσύστατη στρατιωτική διοίκηση (επαρχία) της Κιλικίας, ώσπου τελικά ενσωματώθηκε τυπικά, το έτος 100 π.Χ., στην κοσμοκράτειρα Ρώμη.

Στη συνέχεια, η Πισιδία, καταλήφθηκε από τον Μάρκο Αντώνιο, ο οποίος, το 39 π.Χ. την παραχώρησε στον τότε ηγεμόνα της Γαλατίας ή του Γαλατικού Πόντου, Αμύντα, από κοινού με τις περιοχές της Λυκαονίας και της Παμφυλίας. Έπειτα από τον θάνατο του βασιλέα Αμύντα, άμεσο αποτέλεσμα για την Πισιδία υπήρξε να καταστεί τελικά το κέντρο της ρωμαϊκής επαρχίας της Γαλατίας. Πάντως, η Πισιδία άκμασε κυρίως επί των ρωμαϊκών αυτοκρατορικών χρόνων, όπως καταδεικνύουν περίτρανα τα γραπτά και μη τεκμήρια που βρέθηκαν.

Εδώ, επιβάλλεται να σημειωθεί ότι ο πρώτος αυτοκράτορας της Ρώμης (Οκταβιανός) Αύγουστος επεδίωξε τον συστηματικό εκρωμαϊσμό της Πισιδίας, μάλιστα, επέβαλε την ίδρυση ορισμένων ρωμαϊκών αποικιών, δια της εγκατάστασης Ρωμαίων απομάχων και συγκεκριμένα στις πισιδικές πόλεις της Μικράς Αντιοχείας, των Κομάνων, της Κρέμνας και των Λύστρων.

Στην πορεία του δομήτορος χρόνου, η Πισιδία διαιρέθηκε στα δύο από τον Ρωμαίο αυτοκράτορα Βεσπασιανό, ο οποίος ενέταξε το βόρειο τμήμα της Πισιδίας στην επαρχία Καππαδοκίας· ενώ το νότιο τμήμα αυτής στην τότε ενιαία επαρχία Λυκίας –Παμφυλίας.

Πολύ αργότερα, επί των ημερών της βασιλείας του αυτοκράτορα Διοκλητιανού, μέσω της επιβολής μιας σειράς μεταρρυθμίσεων του, η Πισιδία αποτέλεσε ξεχωριστή επαρχία.

Η Πισιδία, μετά τον Δ' μ.Χ. αιώνα, εντεταγμένη μέσα στα όρια του Ανατολικού Ρωμαϊκού Κράτους, της ονομαζόμενης και Ρωμανίας, αποτέλεσε ιδιαίτερη επαρχία υπό τη διοίκηση κονσουλαρίου (στρατηγού)· ενώ, αριθμούσε είκοσι-έξι (26) αστικά κέντρα. Επίσης, αποτελούσε και ξεχωριστή εκκλησιαστική επαρχία, που είχε ως μητροπολιτικό κέντρο της Ιεράς Μητροπόλεως Πισιδίας το ονομαστό άστυ της Αντιοχείας της Μικράς (Γιάλοβατς)· αλλά συμπεριλάμβανε και είκοσι-τρεις (23) Επισκοπές. Κυριότερες πόλεις εκείνων των καιρών ήταν η Σαγαλασσός με φρούριο, η Κρέμνα, η Πεδυηλισσός, η Σέλγη, η Τερμησσός κ.α.

Κατά το χρονικό διάστημα που καλύπτεται μεταξύ των ΣΤ' και ΙΑ' (μ.Χ.) αιώνων, δεν υπάρχουν επίσημα καταγεγραμμένα στοιχεία αναφορικά με τον ιστορικό βίο της Πισιδίας, όσον αφορά εισβολές αλλοφύλων βαρβάρων επιδρομικών, προφανώς και λόγω των ορεινών και απόκρημνων διαβάσεων της.

Όμως το μοιραίο εκείνο έτος 1071 μ.Χ. σηματοδεύθηκε από την ήττα του –τότε- Καππαδόκη αυτοκράτορα της Κωνσταντινουπόλεως Ρωμανού Δ' του Διογένη στο Μαντζικέρτ από τους Σελτζούκους Τούρκους του Αλπ Αρσλάν. Τότε, η Πισιδία κατέστη επαρχία του «Σουλτανάτου του Ρουμ» με πρωτεύουσα την πόλη του Ικονίου (της Λυκαονίας).

Στις απαρχές του ΙΑ' αιώνα, και συγκεκριμένα το έτος 1307, η διάλυση του κράτους των Σελτζούκων Τούρκων οδήγησε στη γένεση του λεγόμενου «εμιράτου Χαμίτ», όπου υπήχθησαν η Πισιδία και η Νότια Φρυγία, με πρωτεύουσα την πόλη Σπάρτη <=> Χαμίτ-αμπάντ.

Η Άλωση της Πόλεως (+Τρίτη, 29 Μαΐου 1453) επέφερε νέα δεινά στον –ήδη-συρρικνωμένο Πισιδικό Ελληνισμό, ο οποίος πέτυχε να διασωθεί και να επιβιώσει στα πατρογονικά του χώματα σε βάθος έξι εκατονταετιών (1307-1922), χάρις στην απρόσιτη και πάντοτε χιονοσκεπαστη οροσειρά του Ταύρου, μέσα στον κορμό της αχανούς οθωμανικής αυτοκρατορίας, αλλά και στο βαθύ πνευματικό σκοτάδι των κυριάρχων και βαρβάρων κατακτητών ...!

Τέλος, η Πισιδία, υπήρξε τμήμα του νομού Ικονίου ενώ, ως την απαισία μνήμης Μικρασιατική Καταστροφή (+ Αύγουστος- Σεπτέμβριος 1922) περιλάμβανε 49.120 Έλληνες, οι οποίοι διατηρούσαν είκοσι-μία (21) κοινότητες με σαράντα-έξι (46) ναούς και είκοσι-οκτώ (28) σχολεία με 84 διδασκάλους-διδασκάλισσες και 3.840 μαθητές –μαθήτριες.

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Το ιστορικό χρέος προς την αλησμόνητη Πατρίδα των Γονέων μας Πισιδία απαιτεί όχι μόνο ευθύνες, αλλά και περισυλλογή, καθώς και μια διαμαρτυρία στην οικουμενική συνείδηση για τον άδικο εκπατρισμό των Ελλήνων της Μικράς Ασίας.

Και ο αναγνώστης ας κατανοήσει!

Υποσημειώσεις

1. Οι Πιτάσσαι των Χετταίων πρέπει να ταυτιστούν με τους Πισίδες...
2. Πάντως η Πισιδία είχε ευρεθεί –αν και τυπικά –υπό περσική κατοχήν...
3. Η Πισιδία περιήλθε στο αχανές βασίλειο των Σελευκιδών ...
4. Γιου του Φιλίππου (Β') και της Ολυμπιάδος, του δυναστικού οίκου των Τημενιδών του κορυφαίου των Ελλήνων και δορυκτόρα –της τότε- Οικουμένης, που πέτυχε να συνενώσει την Ευρώπη (Δύση) με την Ασία (Ανατολή)....
5. Ο ονομαστός Στράβων, γεωγράφος από την Αμάσεια του Πόντου, κατέγραψε εβδομήντα (70) εθνοφυλετικές ομάδες σε ολόκληρη τη χερσόνησο της Μικράς Ασίας ...

Βιβλιογραφία

- ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ Β.Η., Η Πισιδία της Μικράς Ασίας, Αθήνα 1978.
- ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗ, ΗΛΙΟΥ, ΠΑΠΥΡΟΥ ΚΑΙ ΠΥΡΣΟΥ.
- ΘΑΒΩΡΙΤΗ Μ., Μνήμες Μικράς Ασίας, Αθήνα 1972

από το 1942

τα Γιούλια

από το 1945

τα Γιούλια

από το 1945

ζαχαροπλαστείο

www.tagioulia.gr

Κεντρικό - Εργαστήριο:

Αλ. Παναγούλη 74, Ν. Ιωνία

Τηλ: 210 2798351

1ο κατάστημα:

Αναγεννήσεως 49-51, Περισσός

Τηλ: 210 2778840

2ο κατάστημα:

Μεσολογγίου 24, Ν. Ιωνία

Τηλ: 210 2799766